

PROTOKOLL

LANDSMØTE

2015

.....

SCANDIC HELL, STJØRDAL
9.-11. OKTOBER

INNHOLD

SAK 1 ÅPNING, herunder godkjenning av delegatenes fullmakter.....	4
a) Godkjenning av fullmakter.....	4
b) Godkjenning av møtereglementet.....	4
c) Godkjenning av valgreglement.....	5
SAK 2 KONSTITUERING	7
a) Valg av to møteledere samt vara	7
d) Valg av tre møtesekretærer	7
e) Valg av to stemmeberettigede som skal undertegne protokollen sammen med møtelederne og sekretærene	7
f) Valg av redaksjonskomité på fire medlemmer	7
g) Valg av to tellekorps a tre medlemmer	8
SAK 3 FORSLAG TIL DAGSORDEN	9
SAK 4 BERETNING FRA SENTRALSTYRET FOR DIABETESFORBUNDETS VIRKSOMHET I LANDSMØTEPERIODEN	10
a) Beretning for landsmøteperioden.....	10
b) Kontrollkomiteens beretning.....	12
SAK 5 REVIDERT REGNSKAP MED STATUS FOR HVERT KALENDERÅR I LANDSMØTEPERIODEN	13
a) Revidert regnskap, balanse og revisors beretning for 2012	13
b) Revidert regnskap, balanse og revisors beretning for 2013	13
c) Revidert regnskap, balanse og revisors beretning for 2014	13
d) Regnskap og balanse for Diabetesforbundet forskningsfond	13
SAK 6 ENKELTSAKER FREMMET AV ELLER GJENNOM SENTRALSTYRET ...	15
a) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående kapittel 1, § 3 Medlemskap.....	15
b) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående valg av leder i lokallag og fylkeslag §25 og §35	15
c) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående navneendring § 32.....	16
d) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående Ungdiabetes § 42	17
e) Forslag fra sentralstyret om gjennomgående språklig endring:.....	17
f) Forslag fra Diabetesforbundet Oslo angående trakassering, netthets- og hatkriminalitet:.....	18
g) Forslag fra Diabetesforbundet Oslo angående politiattest.....	18
g) 2) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Moss og omegn angående kapittel 4, § 25 Valg	18
g) 3) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Moss og omegn angående kapittel 4, § 35 Valg	20
g) 4) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Rauma angående kapittel 4, § 34 Lokalforeningens årsmøte - gjennomføring	20
g) 5) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Rauma angående kapittel 4, § 35 Valg	21
h) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Nordland angående sentrale kurs for personer med diabetes og deres pårørende	23
i) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Nordland angående psykisk helse.....	24
j) Forslag til landsmøtet fra Ungdiabetes angående styrking av tilbud til målgruppen 30–40 år ..	25
k) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående pårørende	25
l) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Trondheim og omegn angående barne- og ungdomsleir.....	26
m) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående bedre koordinering av kurs og arrangementer i Diabetesforbundet	26

n)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Oslo Vest angående kartlegging og tiltak for å hindre synkende medlemstall.....	27
o)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Modum angående metoder for økt medlemstall.....	28
p)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Nordland angående sjekkliste for å kartlegge den enkeltes behov for insulinpumpe og CGM.....	28
q)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Troms angående rettigheter knyttet til kontroll og behandling av synet.....	29
r)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Oslo angående barns rettigheter.....	29
s)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag angående felles SMS-tjeneste.....	30
t)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående tilbud om føring av regnskap for lokallag og fylkeslag.....	30
u)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående redusert pris for annonser for Diabetesforbundets egen arrangementer.....	31
v)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående videreføring av Diabetesforbundets IT-forbedringer.....	31
w)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Sogn og Fjordane angående retningslinjer for brukarmedverknad på kurs i regi av lærings- og mestringssentra.....	32
SAK 7 DIABETESFORBUNDETS STRATEGI FOR KOMMENDE LANDSMØTEPERIODE.....		33
a)	Diabetesforbundets strategi for 2016–2018: Sammen for et godt liv med diabetes – og en framtid uten.....	33
SAK 8 A) KONTINGENTFASTSETTELSE.....		37
a)	Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående kontingentfastsettelse.....	37
c)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Øvre Eiker angående nye satser til medlemskontingent.....	39
d)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Finnmark angående differensierte kontingentalternativer for innvandrergrupper.....	40
SAK 8 B) KONTINGENTFORDELING.....		42
a)	Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående kontingentfordeling.....	42
b)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Sør-Trøndelag og Diabetesforbundet Nord-Trøndelag angående kontingentfordeling.....	42
c)	Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Sogn og Fjordane angående økt grunnbeløp til lokallagene.....	43
SAK 9 RAMMEBUDSJETT FOR KOMMENDE PERIODE.....		45
a)	Forslag til landsmøtet fra sentralstyret på rammebudsjett for kommende periode.....	45
SAK 10 VALG.....		47
a)	Valg av forbundsleder.....	47
b)	Valg av seks styremedlemmer.....	47
c)	Valg av 1., 2. og 3. varamedlem til sentralstyret.....	48
d)	Valg av revisor.....	49
e)	Valg av valgkomité.....	49
f)	Valg av kontrollkomité, bestående av leder, ett medlem og ett varamedlem.....	49
AVSLUTNING:.....		50
VEDLEGG.....		51

SAK 1 ÅPNING, herunder godkjenning av delegatenes fullmakter

Forbundsleder Nina Skille ledet sak 1.

Forbundsleder Nina Skille ønsket delegater, observatører og gjester velkommen til landsmøtet.

Det var ett minutt stillhet for å minnes medlemmer og venner som har gått bort siden forrige landsmøte.

a) Godkjenning av fullmakter

Det er 232¹ stemmeberettigede utsendinger til stede på landsmøtet + 10 observatører. Fullmaktene er kontrollert og funnet i orden.

Behandles på sentralstyremøtet i forkant av landsmøtet.

Følgende fullmakter har søkt om delegatstatus:

1 Sverre Kjølholt-Eilertsen

18 Juul Cathrine

74 Jan B. Andreassen

145 Steinset Arne

239 Berg Gunnar

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Fullmaktene godkjennes.

Vedtak:

Alle fullmaktene godkjennes

Følgende hadde ordet:
257 Nina Skille

b) Godkjenning av møtereglementet

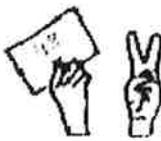
Møtereglement for landsmøtet i Diabetesforbundet

Sentralstyrets forslag:

1. Lederen åpner landsmøtet og leder forhandlingene fram til og med konstitueringspunkt 2 a).
2. Møtet er åpent for pressen, dersom annet ikke blir bestemt.
3. Møtelederne leder landsmøtet fram til forhandlingenes avslutning. Ordinær møtetid går fram av programmet for landsmøtet. Delegater skal gi melding til møteledelsen hvis de må forlate møtet under forhandlingene.

Be om ordet

Replikk

Til dagsorden

¹ Fullstendig deltakerliste på delegatnummer ligger vedlagt protokollen – vedlegg 2.

- 4 a) Alle som ønsker ordet, gir beskjed om dette til møtelederne ved å vise nummerskiltet sitt.
  - b) Sentralstyrets medlemmer, generalsekretær, medisinsk medarbeider og kontrollkomiteen kan få ordet utenom talemisten for å svare på spørsmål.
  - c) Møteledere og delegater med forslagsrett kan stille forslag om tidsavgrensning i taletid samt å sette strek. Slike forslag tas opp til behandling straks.
  - d) Det gis ikke anledning til replikk til replikk (duplikk). Det gis anledning til svarreplikk.
  - e) Delegater som ber om ordet til dagsorden, saksopplysning eller replikk, får ordet utenom talemisten.
5. Maksimal taletid for innlegg er tre minutter, replikk ett minutt.
  6. Forslag må leveres skriftlig og være undertegnet med forslagstillers navn og nummer. Nye forslag kan ikke fremmes i en sak etter at strek er satt.
  7. Vedtak skjer med alminnelig flertall i saker der ikke annet er bestemt i vedtektene.
  8. Når ikke annet er bestemt i vedtektene, foreslår møtelederen voteringsrekkefølgen. Hvis ikke annet er/bli bestemt, skjer votering ved opprekking av stemmekort.

c) Godkjenning av valgreglement

1. Valgkomiteens leder legger fram valgkomiteens innstilling.
2. Møtelederne leder valget.
3. Alle foreslåtte kandidater skal være forespurt og ha erklært seg villig.
4. Forbundsleder velges ved særskilt valg.
5. Kandidater til forbundsledervervet får inntil fem minutter til å presentere seg.
6. Øvrige styremedlemmer og varamedlemmer velges én og én.
7. Alternative kandidater til valgkomiteen må foreslås opp mot en innstilt kandidat.
8. Alle kandidater får inntil tre minutter til å presentere seg.
9. Hvis flere enn to kandidater stiller til samme verv og ingen oppnår mer enn halvparten av stemmene, foretas omvalg mellom de to kandidater som har flest stemmer. Ved andre gangs stemmelikhet foretas loddtrekning.

For øvrig gjelder Diabetesforbundets vedtekter § 9

§ 9 Nominasjoner

Lokalforeningene og fylkeslagene sender forslag på kandidater til tillitsverv i sentralstyret (jfr. § 12) innen fem måneder før landsmøtet. Alle kandidater skal ha sagt seg villige til å ta tillitsverv.

Valgkomiteens innstilling skal sendes sekretariatet senest fire måneder før landsmøtet. Innstillingen sendes landsmøteutsendingene sammen med innkallingen og saksdokumentene.

Landsmøtet kan ved benkeforslag foreslå andre personer enn de innstilte. Ved benkeforslag kreves det at det foreligger skriftlig erklæring fra kandidatene om at denne er villig til å ta vervet, dersom vedkommende ikke er til stede og kan bekrefte dette.

Valgkomiteen skal senest seks måneder før landsmøtet sende forespørsel om forslag til kandidater til lokallagene og fylkeslagene.

Sentralstyremedlemmer bør ikke i tillegg inneha vervet som fylkesleder. Sentralstyret forholder seg til fylkesleder som representant for det neste organisasjonsleddet.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslag til møte- og valgregelment godkjennes.

Ernæringsfaglig medarbeider Anne-Marie Aas, psykologisk medarbeider Jon Haug og økonomisjef Petter Kvernstad Hansen gis tale- og forslagsrett til landsmøtet.

Merknad: Anne-Marie Aas og Jon Haug er ikke tilstede. I tillegg foreslås at gjest Erlend Gjerve gis tale og forslagsrett.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

268 Følgende hadde ordet:
Linda Granlund, møteleder

SAK 2 KONSTITUERING**a) Valg av to møteledere samt vara****Sentralstyrets forslag:***Linda Granlund**Kjetil Dreyer**Vara: Kathrine Hestø Hansen***Sentralstyrets forslag til vedtak:***Forslaget godkjennes***Vedtak:** Valgt ved akklamasjon**d) Valg av tre møtesekretærer****Sentralstyrets forslag:***Shaista Ayub**- sekretariatet**Heidi T. Henriksen**- sekretariatet**Linn Elise Frenningsmoen**- sekretariatet***Sentralstyrets forslag til vedtak:***Forslaget godkjennes***Vedtak:** Enstemmig vedtatt**e) Valg av to stemmeberettigede som skal undertegne protokollen sammen med møtelederne og sekretærene****Sentralstyrets forslag:***Jorunn Synnøve Lornzen**- Diabetesforbundet Indre Østfold**Øyvind Skråmestø**- Diabetesforbundet Hordaland***Sentralstyrets forslag til vedtak:***Forslaget godkjennes***Vedtak:** Enstemmig vedtatt**f) Valg av redaksjonskomité på fire medlemmer****Sentralstyrets forslag:***Sverre Ur**- sentralstyret**Monica Urdalen**- Diabetesforbundet Kristiansand**Bjørn Peter Sandmo**- ungdabetes**Linda Markham**- sekretariatet***Sentralstyrets forslag til vedtak:***Forslaget godkjennes***Vedtak:** Enstemmig vedtatt

g) Valg av to tellekorps a tre medlemmer**Sentralstyrets forslag:****TELLEKORPS I***Solveig Svedjan**- kontrollkomiteen**Anita Nybakke**- observatør, Diabetesforbundet Ringerike**Petter Kvernstad Hansen**- sekretariatet***TELLEKORPS II***Øystein Eriksen**- kontrollkomiteen**Heidi Kristiansen**- observatør, Diabetesforbundet Vest-Lofoten**Gro Strømnes**- sekretariatet***Sentralstyrets forslag til vedtak:***Forslaget godkjennes***Vedtak:** Enstemmig vedtatt med følgende endringer

Anita Nybakke erstattes med Liv strede – Diabetesforbundet Kristiansand

Heidi Kristiansen erstattes med Monika Hansvik – Diabetesforbundet Ytre Namdal

SAK 3 FORSLAG TIL DAGSORDEN

ÅPNING

- SAK 1   Åpning, herunder godkjenning av utsendingenes fullmakter
- SAK 2   Konstituering, herunder valg av
- a) to møteledere samt vara
  - b) tre møtesekretærer
  - c) to stemmeberettigede utsendinger som skal undertegne protokollen sammen med møtelederne og sekretærene
  - d) redaksjonskomité på fire medlemmer
  - e) to tellekorps à tre medlemmer
- SAK 3   Godkjenning av dagsorden
- SAK 4   Beretning fra sentralstyret for Diabetesforbundets virksomhet i landsmøteperioden
- SAK 5   Revidert regnskap med status for hvert kalenderår i landsmøteperioden
- SAK 6   Enkelt saker fremmet av eller gjennom sentralstyret
- SAK 7   Diabetesforbundets strategi for kommende landsmøteperiode
- SAK 8   a) Kontingentfastsettelse
b) Kontingentfordeling
- SAK 9   Rammebudsjett for kommende periode
- SAK 10   Valg av
- a) forbundsleder
  - b) seks styremedlemmer
  - c) 1., 2. og 3. varamedlem til sentralstyret
  - d) revisor
  - e) valgkomité på tre medlemmer og tre varamedlemmer
  - f) kontrollkomité, bestående av leder, ett medlem og ett varamedlem

AVSLUTNING

Sentralstyrets forslag til vedtak:

*Forslag til dagsorden godkjennes, kommer tilbake til vedtak på ettersendte saker
Alle saker som er meldt innen 15.juni 2015 behandles.*

Vedtak: Enstemmig vedtatt

SAK 4 BERETNING FRA SENTRALSTYRET FOR DIABETESFORBUNDETS VIRKSOMHET I LANDSMØTEPERIODEN**a) Beretning for landsmøteperioden****Sentralstyrets rapport på saker oversendt til sentralstyret fra landsmøtet 2012:**Sak 6 m) Etablering av likemannstjenester

Sentralstyret har igangsatt arbeidet med å kartlegge eksisterende likepersonstjenester i organisasjonen, og sett se på muligheter for utvidede likepersonsortninger. Det er også avsatt en viss prosent i sekretariatet til dette formålet. Slik status er i dag har vi enkelte etablerte likepersonstjenester, men disse er for lite brukt.

I samarbeid med andre organisasjoner ser vi nå på systemutvikling av likepersonsortningen. Etablering og videreføring av likepersonstjenester er ivaretatt i forslag til ny strategi, det er søkt extramidler om opprettelse av nye likepersonstjenester og det er igangsatt et pilotprosjekt i samarbeid med Diabetesforbundet Jæren.

Forslaget anses gjennomført.

Sak 6 p) Flere gevinster på loddene

Ved fastsettelsen av antall gevinster legges det vekt på at gevinsten skal ha god pengemessig verdi og oppleves positiv og nyttig for mottaker. I tillegg må det tas det hensyn til lotteriets lønnsomhet; kostnader til lagerhold, og pakking og utsendelse er viktig i denne sammenhengen. Spesielt har portoutgiftene økt mye de siste årene, hvilket gir begrensninger for utvelgelsen av gevinster.

Tidligere har hovedgevinsten vært en bil, men i 2014 ble den erstattet med flere reisegavekort. Totalt antall gevinster må også sees i sammenheng med antall trykte lodd da total verdi av gevinstene skal ha en minimumsverdi sett i forhold til omsetningen. Synkende medlemstall gir normalt sett lavere antall solgte lodd som også gir et lavere antall utleverte gevinster.

Forslaget anses gjennomført.

Sak 6 r) Representasjon av regionskontakten

Saken ble tatt opp til vurdering på første sentralstyremøte etter landsmøtet. Det er etterstrebet at det er regionskontakten som har deltatt ved årsmøter og andre styremøter/kurs så langt det har vært mulig med hensyn til tid og økonomi.

Sentralstyret oppfordrer lokal- og fylkeslag til å sende invitasjoner til arrangementer hvor det er ønskelig med representasjon.

Forslaget anses gjennomført.

Følgende hadde ordet:

58 Tommy Brattbo

Sak 6 s) Svangerskapsdiabetes

Diabetesforbundet fikk innvilget prosjektmidler gjennom Extrastiftelsen til å utvikle en brosjyre om svangerskapsdiabetes på norsk, urdu, tyrkisk og somali. Brosjyren skulle både være veileder for gravide kvinner som har sykdommen, og for dem som står i fare for å utvikle den samt helsepersonell. Prosjektet ble midlertidig lagt på is fordi det skulle komme nye norske retningslinjer for svangerskapsdiabetes, og vi så det som lite hensiktsmessig å utvikle informasjonsmateriell som ville være utdatert innen kort tid.

Godkjenningsprosessen for de nye retningslinjene trakk ut, og har enda ikke blitt ferdig.

Fristen for hvor lenge man kan søke utsettelse fra Extrastiftelsen har derfor gått ut, og administrativ ledelse besluttet at pengene skulle tilbakeføres til Extrastiftelsen, og prosjektet avsluttes.

Det er ikke brukt økonomiske midler i dette prosjektet.

I følge Helsedirektoratet skal de nye retningslinjene publiseres i løpet av høsten 2015.

Forslaget anses gjennomført.

Følgende hadde ordet:

268 Linda Granlund

Sak 6 t) Fellesverktøy for informasjon og foreningsarbeid

Sentralstyret har oppnevnt et IKT-utvalg bestående av representanter fra lokallag, fylkeslag og sentralledet. Utvalget har vurdert og funnet frem til verktøy på vår nye nettløsning som er ment å forenkle og effektivisere driften av organisasjonen i alle ledd.

Det er investert tre millioner kroner på å utvikle ny nettløsning. Denne vil være tilgjengelig på landsmøtet.

Forslaget anses som gjennomført.

Følgende hadde ordet:

256 Morten Sandmo

102 Dagfinn Østbye

Sak 6 u) Oppfølging av barn med diabetes i barnehager og skoler

Sentralstyret har søkt og fått innvilget midler til Extraprojektet "Skolesekken" som har som hensikt å utvikle materiell for lærere/barnehagelærere som omgås barn med diabetes. Prosjektet skal etter planen slutføres i 2016. Medisinering i skole og barnehage følges opp politisk, det samme gjelder tilgjengelighet på pumper og utstyr.

Forslaget anses gjennomført.

Sak 6 w) Retningslinjer for sentralstyremedlemmers ansvar ved kontakt/oppfølging av fylker/regioner

Saken ble tatt opp til vurdering på første sentralstyremøte etter landsmøtet. Det er blitt gjort en helhetsvurdering med tanke på sentralstyrerepresentantenes anledning samt praktiske reiseveier da fordelingen av regionskontakter ble gjort.

Forslaget anses gjennomført.

Sak 6 y) Fotpleie

Diabetesforbundets tiltaksplan for bedre diabetesomsorg omhandler også fotpleie. Denne har blitt presentert for helseministeren samt flere stortingspolitikere. Vi har videre støttet Fotterapeutforbundet i sitt påvirkningsarbeid for å få på plass en treårig høyskoleutdanning for fotpleiere. Diabetesforbundet driver også informasjonsarbeid om diabetes og føtter og betydningen av god forebygging.

Forslaget anses gjennomført.

Følgende hadde ordet

187 Inger GreteHjelde

272 Trond Geir Jenssen

Til grunn for behandlingen på landsmøtet ligger følgende dokumenter:

- Årsberetning for 2012
- Årsberetning for 2013
- Årsberetning for 2014

I tillegg vises det til følgende referansedokumenter:

- Muntlig beretning for 2015 (skriftlig versjon deles ut til delegatene på landsmøtet)
- Nøkkeltall 2013–2015
- Diabetesglimt 2009–2012 (ettesendes elektronisk, samt deles ut på landsmøtet)

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Rapportering på enkeltsakene fra Landsmøtet 2012 og Diabetesforbundets strategi 2013–2015 godkjennes.

Årsberetning for 2012, 2013 og 2014 godkjennes.

Sentralstyrets beretning for 2015 tas til orientering.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

Følgende hadde ordet:

257	Nina Skille
191	Johan Solheim
138	Oddvar Haaland
273	Bjørnar Allgot
262	Bjørn Peter Sandmo
163	Venche Irene Gehse
79	Jørgen Korsvik
9	Bjørn Melsom

b) Kontrollkomiteens beretning

Til grunn for behandlingen på landsmøtet ligger kontrollkomiteens beretning.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Kontrollkomiteens beretning tas til etterretning.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

SAK 5 REVIDERT REGNSKAP MED STATUS FOR HVERT KALENDERÅR I LANDSMØTEPERIODEN

Økonomisjef Petter Kvernstad Hansen innleder og gir en overordnet redegjørelse for hele landsmøteperioden. Statsautorisert revisor Hans Hagen fra Nitschke AS redegjorde for revisors arbeid i perioden og viste til vedlagte notat og revisors beretning i landsmøtepapirene.

Følgende hadde ordet:

191 Johan Solheim
273 Bjørnar Allgot
191 Johan Solheim
9 Bjørn Melsom
79 Jørgen Korsvik
274 Petter Kvernstad Hansen
41 Ronny Bjørkavåg

a) Revidert regnskap, balanse og revisors beretning for 2012

Sentralstyrets forslag til vedtak:

*Landsmøtet vedtar driftsregnskap og balanse for 2012 som forbundets regnskap.
Revisors beretning tas til etterretning.
Sentralstyret meddeles ansvarsfrihet.*

Vedtak: Enstemmig vedtatt

b) Revidert regnskap, balanse og revisors beretning for 2013

Sentralstyrets forslag til vedtak:

*Landsmøtet vedtar driftsregnskap og balanse for 2013 som forbundets regnskap.
Revisors beretning tas til etterretning.
Sentralstyret meddeles ansvarsfrihet.*

Vedtak: Enstemmig vedtatt

c) Revidert regnskap, balanse og revisors beretning for 2014

Sentralstyrets forslag til vedtak:

*Landsmøtet vedtar driftsregnskap og balanse for 2014 som forbundets regnskap.
Revisors beretning tas til etterretning.
Sentralstyret meddeles ansvarsfrihet.*

Vedtak: Enstemmig vedtatt

d) Regnskap og balanse for Diabetesforbundet forskningsfond

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Landsmøtet tar fondsoppstillingen til etterretning.

Til grunn for behandlingen på Landsmøtet vil det ligge følgende dokumenter:

- Revidert regnskap og balanse for 2012
- Revidert regnskap og balanse for 2013
- Revidert regnskap og balanse for 2014
- Revisors beretning for 2012, 2013 og 2014

I tillegg vises det til følgende referansedokumenter:

- Regnskap og balanse for Diabetesforbundets forskningsfond 2012
- Regnskap og balanse for Diabetesforbundets forskningsfond 2013
- Regnskap og balanse for Diabetesforbundets forskningsfond 2014
- Revisors beskrivelse av sitt arbeid

Vedtak: Enstemmig vedtatt

SAK 6 ENKELTSAKER FREMMET AV ELLER GJENNOM SENTRALSTYRET

VEDTEKTSSAKER

a) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående kapittel 1, § 3 Medlemskap

Nåværende tekst (første avsnitt):

"Enkeltpersoner kan bli medlemmer i Diabetesforbundet enten som ordinært medlem av en lokalforening, eller der det ikke er lokalforening, som direkte medlem i fylkeslaget. Barn under 15 år skal gis formell innflytelse og ha rett til å gi egne synspunkter på saker som vedrører dem. Barnets egne synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med barnets modenhet og alder. Foreldre kan likevel representere sine barn til og med det kalenderår barnet fyller 14 år. Organisasjoner og bedrifter kan tegne medlemskap i Diabetesforbundet, men ikke delta i Diabetesforbundets besluttede organer."

Foreslås endret til:

*Enkeltpersoner kan bli medlemmer i Diabetesforbundet enten som ordinært medlem av en lokalforening, eller der det ikke er lokalforening, som direkte medlem i fylkeslaget. Barn under 15 år skal gis formell innflytelse og ha rett til å gi egne synspunkter på saker som vedrører dem. Barnets egne synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med barnets modenhet og alder. Foreldre kan likevel representere sine barn til og med det kalenderår barnet fyller 14 år. Organisasjoner og bedrifter kan tegne medlemskap i Diabetesforbundet, men ikke delta i Diabetesforbundets besluttede organer. **Personer med diabetes og deres pårørende skal ha flertall i alle styrende organer nasjonalt, regionalt og lokalt.***

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Diabetesforbundet har fått pålegg fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om å endre denne vedtekten fordi gjeldende tekst ikke sikrer at «personer med nedsatt funksjonsevne og deres pårørende har flertall i alle styrende organer nasjonal, regionalt og lokalt».

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes

Vedtak: Enstemmig vedtatt

Følgende hadde ordet:

256 Morten Sandmo
7 Karin Johnsen

b) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående valg av leder i lokallag og fylkeslag §25 og §35

Nåværende tekst § 25:

Fylkesstyret velges for inntil to år. Halve styret bør være på valg hvert år. Årsmøtet velger først leder, dernest velges tre – syv styremedlemmer og en – tre varamedlemmer.

Valgene skal være skriftlige hvis det er foreslått flere kandidater til samme verv eller en stemmeberettiget ber om det.

Årsmøtet velger to revisorer eller en statsautorisert/registrert revisor, valgkomité og for øvrig de som det ikke overlates til fylkeslagets styre å oppnevne.

Foreslås endret til:

Leder av fylkeslag velges for et år. Fylkesstyret velges for inntil to år. Halve styret bør være på valg hvert år. Årsmøtet velger først leder, dernest velges tre – syv styremedlemmer og en – tre varamedlemmer.

*Valgene skal være skriftlige hvis det er foreslått flere kandidater til samme verv eller en stemmeberettiget ber om det.
Årsmøtet velger to revisorer eller en statsautorisert/registrert revisor, valgkomite og for øvrig de som det ikke overlates til fylkeslagets styre å oppnevne.*

Nåværende tekst § 35:

I årsmøtet foretas valg av styremedlemmer, varamedlemmer, revisor eller statsautorisert/registrert revisor og valgkomite. Styret skal bestå av tre – syv medlemmer. Lokallforeningens leder velges ved særskilt valg. Valg skal være skriftlige hvis det er foreslått flere kandidater til samme verv eller en stemmeberettiget ber om det. I årsmøtet har bare de som har betalt kontingent stemmerett.

Foreslås endret til:

*I årsmøtet foretas valg av styremedlemmer, varamedlemmer, revisor eller statsautorisert/registrert revisor og valgkomite. Styret skal bestå av tre - syv medlemmer. Lokallagets leder velges **for et år**. Valg skal være skriftlige hvis det er foreslått flere kandidater til samme verv eller en stemmeberettiget ber om det. I årsmøtet har bare de som har betalt kontingent stemmerett.*

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Det har vært uklarhet og ulik praksis på ledervalg i lokallag og fylkesvalg. Forslagene innebærer at leder alltid velges for et år med mulighet for gjenvalg. Dette gjør at man hvert år kan bekrefte tilliten til lederen.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes

Vedtak: Enstemmig vedtatt med de forslag til endringer som fremkom på møtet

Leder av fylkeslag velges for et år
*Lokallforeningens leder velges **for et år**.*

Følgende hadde ordet:

167	Arne	Hoem
273	Bjørnar	Allgot
167	Arne	Hoem
191	Johan	Solheim
256	Morten	Sandmo

c) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående navneendring § 32

Nåværende tekst:

Lokallforeningene skal arbeide for å fremme Diabetesforbundets formål på grunnlag av program og handlingsplan og retningslinjer trukket opp av landsmøtet og sentralstyret. Lokallforeningene er organisasjonsmessig underlagt fylkeslaget. Opprettelse av lokallforeninger må godkjennes av fylkesstyret.

Foreslås endret til:

*Lokallforeningene skal arbeide for å fremme Diabetesforbundets formål på grunnlag av program og handlingsplan og retningslinjer trukket opp av landsmøtet og sentralstyret. Lokallforeningene er organisasjonsmessig underlagt fylkeslaget. Opprettelse av lokallforeninger **og endring av navn** må godkjennes av fylkesstyret.*

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Det har vært uklarhet vedrørende om endring av navn på lokallag skal godkjennes av fylkeslaget. Dette blir nå presisert.

Sentralstyrets forslag til vedtak:*Forslaget støttes*

Vedtak: Enstemmig vedtatt. Saken oversendes sentralstyret for videre oppfølging - vurderes også inn i retningslinjer/føringer

Følgende hadde ordet:

41 Ronny Bjørkavåg
37 Maria Breistrand
256 Morten Sandmo
41 Ronny Bjørkavåg

d) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående Ungdiabetes § 42

Nåværende tekst:

Ungdiabetes har som formål å arbeide spesielt for ungdom. Ungdiabetes skal ha et nasjonalt styre som velges på en årlig ungdomskonferanse. Sentralstyret gir retningslinjer for det nasjonale og fylkesvise styre i Ungdiabetes.

Leder av Ungdiabetes nasjonalt har møte-, tale- og forslagsrett i sentralstyret.
Leder av Ungdiabetes i fylket har møte-, tale- og forslagsrett i fylkesstyret.

Foreslås endret til:

*Ungdiabetes har som formål å arbeide spesielt for ungdom. Ungdiabetes skal ha et nasjonalt styre som velges på en årlig **generalforsamling**. Sentralstyret gir retningslinjer for det nasjonale og fylkesvise styre i Ungdiabetes.*

*Leder av Ungdiabetes nasjonalt har møte-, tale- og forslagsrett i sentralstyret.
Leder av Ungdiabetes i fylket har møte-, tale- og forslagsrett i fylkesstyret.*

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Ungdiabetes arrangerer hvert en generalforsamling der styret velges.

Sentralstyrets forslag til vedtak:*Forslaget støttes*

Vedtak: Enstemmig vedtatt

e) Forslag fra sentralstyret om gjennomgående språklig endring:

Fylkeslag, lokalforeninger og lokallag skal fra nå kun hete fylkeslag og lokallag

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Det har til nå vært en god blanding av ordene lokalforeninger og lokallag. Sentralstyret foreslår derfor en felles betegnelse.

Sentralstyrets forslag til vedtak:*Forslaget støttes*

Vedtak: Enstemmig vedtatt

f) Forslag fra Diabetesforbundet Oslo angående trakassering, netthets- og hatkriminalitet:

I vedtektenes § 2 legges til en bestemmelse om nulltoleranse for seksuell trakassering, netthets- og hatkriminalitet.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Ingen ytterligere begrunnelse.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes ikke

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Trakassering, netthets- og hatkriminalitet skal ikke foregå i Diabetesforbundet. Forslaget støttes allikevel ikke da dette reguleres av norsk lov.

Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Oslo v/delegat 47 Lurås Ellen:

Opprinnelig forslag endres til: Diabetesforbundet skal være en trygg og god organisasjon der alle behandles med respekt og avstår fra alle former for kommunikasjon, handling eller behandling som kan oppleves som krenkende. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til, nulltoleranse for seksuell trakassering, netthets- og hatkriminalitet.

Vedtak: Saken oversendes sentralstyret for utvikling av etiske retningslinjer

Følgende hadde ordet:

47	Ellen	Lurås
256	Morten	Sandmo
167	Arne	Hoem
37	Maria	Breistrand

g) Forslag fra Diabetesforbundet Oslo angående politiattest

I § 3 tilføyes vedtaket om politiattest.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Ingen ytterligere begrunnelse.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes ikke

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Forslaget støttes ikke da krav om politiattest allerede er innført i Diabetesforbundet.

Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Oslo v/delegat 47 Lurås Ellen:

Opprinnelig forslag endres til: Det er en forutsetning av medlemskapet er gyldig, og at en kan legge fram en politiattest, for å være tillitsvalgt i sentralstyre, fylkeslag, lokallag, samt Ungdiabetes både på nasjonalt- og fylkesnivå.

Vedtak: Forslaget trekkes

g) 2) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Moss og omegn angående kapittel 4, § 25 Valg

Nåværende tekst (første avsnitt):

«Fylkesstyret velges for inntil to år. Halve styret bør være på valg hvert år.

Årsmøtet velger først leder, dernest velges tre – syv styremedlemmer og en – tre varamedlemmer.

Valgene skal være skriftlige hvis det er foreslått flere kandidater til samme verv eller en stemmeberettiget ber om det.

Årsmøtet velger to revisorer eller en statsautorisert/registrert revisor, valgkomité og for øvrig det som ikke overlates til fylkeslagets styre å oppnevne.»

Foreslås endret til:

Fylkesstyret velges for inntil to år. Halve styret bør være på valg hvert år.

Årsmøtet velger først leder, dernest velges tre – syv styremedlemmer og en – tre varamedlemmer.

Den til enhver tid sittende leder for Ungdiabetes i fylket bør være medlem av styret der forholdene ligger til rette for det. Det samme gjelder leder av BFU i fylket.

Valgene skal være skriftlige hvis det er foreslått flere kandidater til samme verv eller en stemmeberettiget ber om det.

Årsmøtet velger to revisorer eller en statsautorisert/registrert revisor, valgkomité og for øvrig det som ikke overlates til fylkeslagets styre å oppnevne.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Leder av Ungdiabetes i fylket har etter nåværende vedtekter møte-, tale- og forslagsrett i fylkesstyret. Det samme gjelder leder av andre utvalg oppnevnt av fylkesstyret. De har ikke stemmerett. Nåværende vedtektene gir rom for mer tilfeldig nærvær på styremøter og andre styresamlinger av disse lederne. Vi ser absolutt fordelene av at det er så nær kontakt mellom fylkesleddet og disse lederne som mulig, og vi mener at dette best og sikrest oppnås ved at de er medlemmer av styret.

Det er lederfunksjonene, og ikke lederpersonene vi ønsker inn i fylkesstyret. Dette fordi hvis vi vektlegger personene, så kan vervene skifte i valgperioden. Da mister vi disse funksjonspersonenes nærkontakt med den gruppa de skal representere. Når vi derimot vektlegger at det er disse lederfunksjonene som velges inn, så erstattes eventuell avgående leder med en ny representant inn i fylkesstyret. I disse utvalgene sitter "såkornet vårt". I fylkesstyret i Østfold har vi både i forrige periode og denne hatt gleden av å ha leder av Ungdiabetes i fylket og leder av BFU i fylket i fylkesstyret. Heldigvis har begge hittil stått valgperioden ut. Med nåværende vedtekter hadde vi ikke kunnet få nye ledere for disse utvalgene inn i styret dersom en eller begge hadde sluttet i sine funksjoner før perioden var utløpt.

Gjennom at disse lederne har vært medlemmer av styret, har vi hele tiden kunnet få og gi innspill både fra utvalgene til styret og omvendt. Og utvalgslederne har kunnet formidle nærmere begrunnelse for standpunkter til begge parter ved behov. Disse lederne sitter på en stor kompetanse om sine grupper, og denne kompetansen bør fylkesstyret kunne få nær del i. Tilsvarende har fylkesstyret stor kompetanse som gjennom denne ordningen lett og ganske løpende kan formidles. Vi mener at dette har vært en stor fordel for alle parter.

Vi har blitt gjort kjent med at denne ordningen av ulike grunner kan være vanskelig å gjennomføre i enkelte fylkeslag. Derfor har vi ikke utformet vårt forslag med absolutte krav.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Sentralstyrets innstilling legges fram på landsmøtet:

Forslaget støttes ikke

Vedtak: Forslaget trekkes, intensjonen oversendes sentralstyret

Følgende hadde ordet:

- 7 Karin Johnsen
- 260 Martine Hemstad Lyslid
- 7 Karin Johnsen
- 9 Bjørn Melsom
- 256 Morten Sandmo
- 262 Bjørn Peter Sandmo
- 200 Bjørn-Ivar Bråten
- 301 Erlend Gjevre
- 7 Karin Johnsen
- 122 Arne Tobiassen
- 260 Martine Hemstad Lyslid

g) 3) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Moss og omegn angående kapittel 4, § 35 Valg

Nåværende tekst:

«I årsmøtet foretas valg av styremedlemmer, varamedlemmer, revisor eller statsautorisert/registrert revisor og valgkomité. Styret skal bestå av tre – syv medlemmer. Lokalforeningens leder velges ved særskilt valg. Val skal være skriftlig hvis det er foreslått flere kandidater til samme verv eller en stemmeberettiget ber om det. I årsmøtet har bare de som har betalt kontingent stemmerett.»

Foreslås endret til:

I årsmøtet foretas valg av styremedlemmer, varamedlemmer, revisor eller statsautorisert/registrert revisor og valgkomité. Styret skal bestå av tre – syv medlemmer. Den til enhver tid sittende leder for BFU i lokallaget bør være medlem av styret der forholdene ligger til rette for det. Lokalforeningens leder velges ved særskilt valg. Valg skal være skriftlig hvis det er foreslått flere kandidater til samme verv eller en stemmeberettiget ber om det. I årsmøtet har bare de som har betalt kontingent stemmerett.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Nåværende vedtekter for lokallag nevner verken leder av / kontakt for Ungdiabetes eller BFU. Vi har samme begrunnelse her for at ledere/ kontakter for disse lokale funksjonene/ utvalgene som for fylkesleddet. Imidlertid er Ungdiabetes bare organisert som utvalg på fylkesnivå, så derfor foreslår vi at det opprettes/ velges en kontakt for Ungdiabetes der dette ikke allerede er gjort, og at denne funksjonen bør velges inn i lokallagsstyret.

I vårt lokallag har vi hatt stor glede og nytte av å ha lokal leder av BFU i styret, og et naturlig skifte av leder kunne gjennomføres ved forrige valgperiodes slutt. Som oftest lar dette seg gjennomføre slik, men det er ingen selvfølge.

Enkelte saker har et opplagt aspekt tilknyttet denne medlemsgruppa. Andre ganger har vi opplevd at saker har hatt et mer skjult aspekt som berører denne gruppa. Da har det vært en stor fordel at vi har en representant for denne gruppa i styret. I tillegg har denne representanten tett kontakt med ei gruppe medlemmer vi ellers sjelden møter lokalt, og de opparbeider seg raskt en stor kompetanse på langt mer enn eget/ egne barns diabetes. Disse foresatte er dessuten oftest i en aldersgruppe som er underrepresentert i våre styrer. Vi har lokalt savnet å ha en tilsvarende kontakt med Ungdiabetes.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Sentralstyrets innstilling legges fram på landsmøtet.

Vedtak: Forslaget trekkes, intensjonen oversendes sentralstyret

g) 4) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Rauma angående kapittel 4, § 34 Lokalforeningens årsmøte - gjennomføring

Nåværende tekst:

«Årsmøtet kan med 2/3 flertall selv beslutte at andre saker enn de forhåndsinnsendte kan behandles.

Årsmøtet behandler revidert regnskap og årsmeldingen, samt de saker som uttrykkelig er nevnt i innkallingen, og foretar for øvrig de valg som det ikke overlater til styret.

Årsmøtet velger møteleder og sekretær. Det føres protokoll fra årsmøtet, som undertegnes av møtelederen, sekretæren og to tilstedeværende stemmeberettigede medlemmer valgt av årsmøtet. Protokollen skal sendes til Diabetesforbundets sekretariat og til fylkeslaget innen en måned etter årsmøtet.

Ekstraordinært årsmøte kan innkalles med 14 dagers varsel når styret vedtar dette med 2/3 flertall eller når minst halvparten av medlemmene krever det.»

Foreslås endret til:

Årsmøtet holdes en gang hvert år, senest innen utgangen av mars. Stemmerett på årsmøtet har bare medlemmer som har betalt kontingenten.

Dersom det er flere kandidater til samme verv skal det være skriftlig valg eller når en stemmeberettigede ber om det.

Styret kaller inn til årsmøte med brev/e-post minst 2 uker før møtet skal holdes.

Forslag til sakliste skal ligge ved innkallinga.

Saker medlemmene vil ha behandlet i årsmøtet skal sendes skriftlig til styret innen **en uke før årsmøtet**, dato for dette skal stå i innkallinga.

Årsmøtet velger møteleder og sekretær ved start av møtet. Alle saker avgjøres med vanlig flertall.

Det føres møteprotokoll som underskrives av to personer valgt av årsmøtet. Protokollen sendes uopfordret til Diabetesforbundets sekretariat og fylkeslag innen en måned etter avholdt årsmøte.

Årsmøtet skal:

- Behandle styrets Årsmelding og regnskap med revisors beretning
- Behandle forslag fra styret, herunder innkomne saker og bruk av disponible midler
- Godkjenne arbeidsplan og budsjett
- Valg:

Ekstraordinært årsmøte holdes når styret eller minst 1/3 av medlemmene forlanger det. Det kan bare fattes vedtak i de saker som er nevnt i innkallingen, og ekstraordinært årsmøte skal kunngjøres og innkalles på den måte som gjelder for ordinært.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Ingen ytterligere begrunnelse

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes ikke

Begrunnelse fra sentralstyret:

Gjeldene vedtekter er såkalte minimumsvedtekter. Man ønsker å regulere minst mulig, for å legge til rette for lokal tilpasning. Sentralstyret anbefaler derfor ikke forslaget som en vedtektsendring, men syns forslaget er godt oppfordrer til å bruke det som veiledning på årsmøtene.

Vedtak: Forslaget trekkes

Følgende hadde ordet:

167	Arne	Hoem
257	Nina	Skille
9	Bjørn	Melsom
167	Arne	Hoem

g) 5) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Rauma angående kapittel 4, § 35 Valg

Nåværende tekst:

«I årsmøtet foretas valg av styremedlemmer, varamedlemmer, revisor eller statsautorisert/registrert revisor og valgkomité. Styret skal bestå av tre – syv medlemmer. Lokalforeningens leder velges ved særskilt valg. Val skal være skriftlig hvis det er foreslått flere kandidater til samme verv eller en stemmeberettiget ber om det. I årsmøtet har bare de som har betalt kontingent stemmerett.»

Foreslås endret til:

Diabetesforbundets lokallag ledes av et styre på 3 - 5 medlemmer. På årsmøtet velges:

- Styremedlemmer for 2 år
- Varamedlemmer 2 stk i rekkefølge 1 år
- Leder 1 år
- Revisor 1 år
- Valgnemnd 1 år

Styret velger selv blant sine medlemmer nestleder, kasserer og sekretær.

Styret er beslutningsdyktig når minst 3 medlemmer er tilstede. Gyldig vedtak treffes med minst 3 stemmer.

Styret skal:

1. Arrangere årsmøte og avgi årsmelding med revidert regnskap
2. Legg fram for årsmøtet arbeidsplan og budsjett
3. Styret skal komme med forslag til årsmøtet om bruk av disponible midler.

Styret legger frem forslag på medlemmer til valgnemnd.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Ingen ytterligere begrunnelse

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes ikke

Begrunnelse fra sentralstyret:

Gjeldene vedtekter er såkalte minimumsvedtekter. Man ønsker å regulere minst mulig, for å legge til rette for lokal tilpasning. Sentralstyret anbefaler derfor ikke forslaget som en vedtektsendring, men syns forslaget er godt oppfordrer til å bruke det som veiledning på årsmøtene.

Vedtak: Forslaget trekkes

167 Følgende hadde ordet:
Arne Hoem

ANDRE SAKER

---

h) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Nordland angående sentrale kurs for personer med diabetes og deres pårørende

Diabetesforbundet Nordland fremmer forslag om sentral satsning på kurs for personer med diabetes og pårørende.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Vi mener Diabetesforbundet sentralt bør begynne å arrangere kurs i sentral regi og legge dette inn i sine økonomiske budsjett. Slik det er nå er det veldig tilfeldig om det gis, og hvor det gis, tilbud om kurs og kompetanseheving for det enkelte medlemmet rundt omkring i landet vårt. Det er nå opp til det enkelte lokallag og det enkelte fylke å gi slike tilbud.

Vi mener også at dette er i tråd med strategiplanen som gjelder for 2015 ettersom vi tror at kurstilbud kan være med på å skape medlemsvekst. Vi må gjøre det attraktivt å være medlem i Diabetesforbundet. Mye informasjon om diabetes er i dag tilgjengelig på internett og på www.diabetes.no. Ved å gjennomføre fagsamlinger/kurs med godt faglig innhold, med tilhørende gruppearbeid, og med mulighet for de gode dialogene bør dette kunne gjøre oss attraktivt som forbund.

Vi tror det er lurt å dele kursene inn i følgende målgrupper:

1. Foreldre/barn
2. Unge 14-17
3. Diabetes type 1
4. Diabetes type 2 kostholdsregulert
5. Diabetes type 2 tabletter
6. Diabetes type 2 insulin

Vi mener at type 3 kan ha nytte av å kunne delta på samlingene. Dersom det er mulig, burde det gis tilbud om parallelle sesjoner slik at de med diabetes kan være samlet for seg og at pårørende kan være samlet for seg. Det må alltid settes av tilstrekkelig tid til å ta den frie, uformelle dialogen.

Diabetesforbundet Nordland tar ikke stilling til hvordan dette skal organiseres i praksis. Dersom det er hensiktsmessig, kan det vurderes om det skal være en spleis med alle fylkeslagene, og at en fra hvert fylke sitter i en prosjektgruppe for det enkelte kurs. Det er viktig at alle får lik mulighet til å søke på kursene, og det må tas høyde for reisefordeling.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Nasjonale kurs for foreldre, barn og unge legges til det nasjonale leddet. Dette forutsetter egen finansiering av disse kursene.

Sentralstyret vil i neste periode utvikle Diabetesskolen – et rammeverk for læring, mestring og motivasjon ved diabetes, og for tillitsvalgte og frivillige i Diabetesforbundet.

Sentralstyrets begrunnelse:

Sentralstyret mener forslaget fra Nordland har mange gode momenter.

Når det gjelder gruppen foreldre, barn og unge har man de senere årene forsøkt å desentralisere disse kursene uten å lykkes helt. Sentralstyret ser derfor verdien av å tilrettelegge for nasjonale foreldre/barn, og kurs for unge 14-17. Dette vil kreve en egen finansiering som ikke er med i det framlagte rammebudsjettet.

Når det gjelder kurs for voksne med diabetes type 1 og diabetes type 2, mener sentralstyret at dette er oppgaver for fylkeslagene og lokallagene. Sentralstyret ser også nødvendigheten av å utvikle kvaliteten på lokale kurs og møter, og det nasjonale leddet kan utvikle konsepter som lokal- og fylkeslagene kan benytte hvis ønskelig.

Opplæring i egenbehandling er et kjerneområde for Diabetesforbundet. Sentralstyret mener Diabetesforbundet skal være en diabetesskole, og ønsker å virkeliggjøre et slikt konsept.

I Diabetesskolen systematiseres og utvikles konsepter til bruk i alle deler av organisasjonen og i helsetjenesten (lærings- og mestringssentra). Arbeidet baserer seg på alle gode erfaringer i organisasjonen, og det legges til rette for deling og kvalitetssikring av konseptene. Opplæring av tillitsvalgte har hatt sterkt fokus i siste landsmøteperiode, og det er utviklet grunnkurs for nye tillitsvalgte i tillegg til inspirasjonsturne for andre tillitsvalgte. Motivasjonsgrupper, likepersonsordning og brukermedvirkning vil også inngå i Diabetesskolen.

Vedtak: Vedtatt ved akklamasjon

	Følgende hadde ordet:
205	Grete Pettersen
102	Dagfinn Østbye
301	Erlend Gjevre
9	Bjørn Melsom
273	Bjørnar Allgot
31	Beate Amdahl-Skorpen
273	Bjørnar Allgot
195	Lars-Tore Haugan

i) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Nordland angående psykisk helse

Diabetesforbundet Nordland fremmer forslag om sentral satsning på samling/kurs med tema psykisk helse for personer med diabetes og deres pårørende.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Vi mener tiden er inne til å rette fokus på helse til hele mennesket og arbeide spesielt med de psykiske utfordringene det kan være å leve med diabetes. Både for personene med diabetes, og deres pårørende.

Vi har fått tilbakemeldinger på at medlemmene ønsker fokus på tema psykisk helse. Tidligere har forbundet gitt noen forelesninger på Diabeteskonferansen omkring temaet psykisk helse. Men alt for sjelden har det vært viderefremmet teknikker og verktøy som den enkelte kan benytte når det å leve med diabetes ikke er på sitt beste. Men uansett er ikke disse foredragene tilgjengelige for vanlige medlemmer. De har så langt bare vært tilgjengelige for tillitsvalgte.

Psykolog Jon Haug har forsket og laget kurskonsept om diabetisk slitenhet. Kan dette konseptet benyttes i sentral regi og gjøre det mulig for den enkelte målgruppen å samles til dette temaet? Slik det er nå er det opp til lokalforeningene og fylkene å arrangere dette.

Målet med en slik samling/kurs må være å skape motivasjon for de det gjelder samt viderefremme teknikker og verktøy slik at den enkelte selv kan praktisere dette når hverdagens utfordringer både ift den fysiske og den psykiske helse tar større plass enn det som er hensiktsmessig.

Diabetesforbundet Nordland tar ikke stilling til hvordan dette skal organiseres i praksis. Dersom det er hensiktsmessig kan det vurderes om det skal være en spleis med alle fylkeslagene, og at en fra hvert fylke sitter i en prosjektgruppe for det enkelte kurs. Det er viktig at alle får lik mulighet til å søke på kursene, og det må tas høyde for reisefordeling.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Saken oversendes nytt sentralstyre

Sentralstyrets begrunnelse:

Kropp og sjel henger sammen, også for de med diabetes. Sentralstyret er enige i at psykisk helse må være en integrert del av både behandling og opplæring av personer med diabetes. Dette løftes også frem i Diabetesforbundets strategi.

Det nye sentralstyret må vurdere på hvilken måte dette skal organiseres og finansieres. Se også sak 6h om utvikling av kurskonsepter og Diabetesskolen.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

j) Forslag til landsmøtet fra Ungdiabetes angående styrking av tilbud til målgruppen 30–40 år

Landsmøtet gir sentralstyret mandat til å nedsette en arbeidsgruppe som kan kartlegge dagens tilbud til denne målgruppen og dens behov, og videre utarbeide en plan for økt fokus og inkludering av denne aldersgruppen i organisasjonen slik at vi kan sikre og ivareta alle alderssegment i vår medlemsmasse. Arbeidsgruppens resultat presenteres senest til landsmøtet 2018.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Per i dag tilbys medlemmer i Diabetesforbundet aktiviteter gjennom fylkes- og lokallagsnivå. Vi ser at det eksisterer møtepunkter som i sær treffer målgruppene barn, unge og godt voksne, mens aldersgruppen 30–40 år (såkalt unge voksne) ofte blir stående uten et godt nok tilbud. Dette er en aldersgruppe som har et differensiert behov både med tanke på livssituasjon og sykdomshistorikk sammenlignet med for eksempel medlemmer 50+.

Med erfaring fra fylkes- og lokallagsarbeid og tilbakemeldinger vi i Ungdiabetes nasjonalt har fått blant annet gjennom vår samling for unge (18-40 år) med diabetes type 2, ser vi at det er et stort behov for et tilpasset tilbud for denne aldersgruppen da de ofte føler at de ikke passer inn i de andre grupperingene i vårt informasjons- og aktivitetstilbud.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes ikke

Sentralstyrets begrunnelse:

Sentralstyret støtter intensjonen i forslaget og mener forslaget fra Ungdiabetes er et godt initiativ for å nå denne målgruppen. Sentralstyret anbefaler at det ikke settes ned en egen arbeidsgruppe for denne målgruppen, men at det blir en del av utviklingen av Diabetesskolen. Se også sak 6h om utvikling av kurskonsepter og Diabetesskolen.

Vedtak: Forslaget trekkes

Følgende hadde ordet:
260 Martine Hemstad Lyslid

k) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående pårørende

Diabetesforbundet sentralt må iverksette tiltak for denne gruppen i den neste landsmøteperioden.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Type-3 diabetes, pårørende, er den største gruppen som berøres av diabetes og som har det dårligste tilbudet. Det finnes knapt noe tilbud til denne gruppen, hverken når det gjelder forskning, kurs eller terapi.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Saken oversendes nytt sentralstyre

Sentralstyrets begrunnelse:

Sentralstyret er enige i at pårørende er en viktig del av egenbehandling og livskvaliteten for personer med diabetes. Samtidig som de pårørende også har egne utfordringer. Tiltak for

denne gruppen kan skje både lokalt, fylkesvis og nasjonalt. Sentralstyret viser for øvrig til sak 6h og at mener dette kan være et område det utvikles konsepter på i Diabetesskolen.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

Følgende hadde ordet:

102	Dagfinn Østbye
138	Oddvar Haaland
8	Kristine Kjølholt-Eilertsen
137	Monica Vigrestad
157	Astri Utkilen
198	Thomas Svendgård
25	Arnfinn Hanssen Eide
99	Elisabeth Eftedal Johansen

l) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Trondheim og omegn angående barne- og ungdomsleir

Barne- og ungdomsleir skal legges inn under Diabetesforbundet sentralt.

Forslagsstillers begrunnelse:

Regionene har ikke kapasitet til å arrangere dette, verken økonomisk eller arbeidsmessig. Tidligere kjørte Diabetesforbundet nasjonale kurs som var veldig populære. Disse er etterlyst av flere av våre medlemmer.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes

Sentralstyrets begrunnelse:

Se sak 6h.

Vedtak: Saken trekkes

Følgende hadde ordet:

29	Siv-Heidi Holmen
262	Bjørn Peter Sandmo
179	Gry Brun-Blåbærvik
257	Nina Skille
102	Dagfinn Østbye
301	Erlend Gjevre
235	Lars J. Hapalahti
58	Tommy Brattbo
273	Bjørnar Allgot

m) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående bedre koordinering av kurs og arrangementer i Diabetesforbundet

Diabetesforbundet skal ha en rådgivende funksjon, og ha verktøy for å sjekke om eget arrangement konkurrerer med tilsvarende arrangementer (tid/ pris) etc.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Ofte oppdages for sent at eget arrangement faller sammen med et konkurrerende arrangement. Det er uheldig at man vet lite eller ingenting om andre arrangementer, når f.eks. et lokalt Diabetesforum eller kurs skal planlegges og dato/ pris bestemmes.

Sentralstyrets forslag til vedtak:*Saken oversendes nytt sentralstyre*Sentralstyrets begrunnelse:

Med de nye nettsidene kommer en ny og forbedret versjon av diabeteskalenderen som kan være et nyttig hjelpemiddel. Dette forutsetter at alle legger inn sine arrangementer.

Vedtak: Saken oversendes nytt sentralstyre

102 Følgende hadde ordet:
Dagfinn Østbye

n) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Oslo Vest angående kartlegging og tiltak for å hindre synkende medlemstall

Sekretariatet kartlegger vekst og nedgang, ansatte og tillitsvalgte samarbeider om å lage veileder om tiltak på ulike nivå i organisasjonen. Kartleggingen og veilederen bør oppdateres jevnlig og samarbeidet om dette bør være en del av det kontinuerlige arbeidet. Veilederen bør ligge lett tilgjengelig på forbundets hjemmeside.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Diabetesforbundet Oslo Vest har i likhet med andre deler av organisasjonen bitt seg merke i at medlemstallene i Diabetesforbundet synker. Dette er et paradoks, da det blir stadig flere personer i Norge som har diabetes.

I den forbindelse trenger vi en analyse av inn- og utmelding i forbundet. Hvem er det som melder seg ut? Er det en bestemt gruppe, sted, etnisitet, alder, kjønn, etc.?

Vi trenger også en liste over tiltak for å forhindre denne trenden og en ansvarsfordeling: Hvilke tiltak er det naturlig at de ulike nivåene (lokalt, fylke, sentralt og sekretariat) i Diabetesforbundet har?

Sentralstyrets alternative forslag til vedtak:

Diabetesforbundet setter ned et utvalg for å utvikle en veileder for å øke medlemstallet og hindre frafall. Verving skal være en del av det kontinuerlige arbeidet, og veilederen skal ligge lett tilgjengelig på forbundets hjemmeside.

Sentralstyrets begrunnelse:

Det er allerede fortatt en frafallsanalyse lik den Diabetesforbundet Oslo Vest etterlyser. Sentralstyret mener at en felles veileder er et veldig godt tiltak, og berømmer Diabetesforbundet Oslo Vest for godt og konstruktivt initiativ.

Vedtak: Diabetesforbundet setter ned et utvalg for å utvikle en veileder for å øke medlemstallet og hindre frafall. Verving og hindring av frafall skal være en del av det kontinuerlige arbeidet, og veilederen skal ligge lett tilgjengelig på forbundets hjemmeside.

Vedtatt ved akklamasjon.

Følgende hadde ordet:

37 Maria Breistrand
258 Sverre Ur
81 Terje Pettersen
37 Maria Breistrand
31 Beate Amdahl-Skorpen
258 Sverre Ur
189 Åge Husby
273 Bjørnar Allgot
37 Maria Breistrand
262 Bjørn Peter Sandmo

o) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Modum angående metoder for økt medlemstall

Diabetesforbundet må ta opp rekruttering og metoder for å verve nye medlemmer som sak på landsmøtet

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Styret i Diabetesforbundet Modum ser med uro på at forbundets medlemstall ser ut til å ha stagnert ettertrykkelig. Vi ser gjerne at landsmøtet setter av tid til å drøfte tiltak som kan hjelpe foreningene og tillitsvalgte til å få en ny giv i medlemsvervingen.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes

Sentralstyrets begrunnelse:

Det er foretatt en frafallsanalyse for å kartlegge tendensene i medlemsutviklingen. Hovedfunnene fra denne analysen legges frem på landsmøtet. Det legges i tillegg opp til parallelle work shops hvor landsmøtedeltakerne samarbeider om gode løsninger for å rekruttere og beholde medlemmer. Se for øvrig sak 6n.

Vedtak: Saken tas til orientering.

Følgende hadde ordet:
138 Oddvar Haaland
79 Jørgen Korsvik

p) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Nordland angående sjekklister for å kartlegge den enkeltes behov for insulinpumpe og CGM

Landsmøtet lager en resolusjon på temaet "I kartleggingsfasen før det tildeles insulinpumpe og/eller CGM skal de individuelle behovene kartlegges hos den enkelte uavhengig av økonomi eller andre innkjøpsavtaler".

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Vi anser at tiden nå er inne for at det utarbeides en sjekklister på bakgrunn av den funksjonalitet/teknisk spesifisering og kvaliteter som den enkeltepumpe/CGM har i dag. Dette baserer seg da på pumper/CGM som allerede er akseptert/kvalitetssikret av helsevesenet. På bakgrunn av disse kvalitetsparametrene skal så den enkelte i samarbeid med sitt diabetesteam krysse av/kartlegge den enkeltes behov for insulinpumpe og CGM ut fra hva som er best for den enkelte bruker ift egne behov og ikke ut fra økonomi eller andre innkjøpsavtaler. Deretter skal diabetesteamet oppsummere hvilken konkretpumpe/CGM som best tilfredsstiller den enkelte. Dages avtaler gir ikke alltid valgfrihet mellompumpe A, B eller C ut fra et brukerdefinert behov, men snarere ut fra økonomisk og avtalebasert krav. Med andre ord får ikke den enkelte diabetiker selv velge den insulinpumpa og den CGM som passer best ut fra egne individuelle behov.

Vi overlater til Diabetesforbundet å bestemme hvem resolusjonen skal sendes til.

Sentralstyrets alternative forslag til vedtak:

Landsmøtet lager en resolusjon med fokus på den enkeltes rettigheter ved valg av insulinpumpe og/eller CGM

Sentralstyrets begrunnelse:

Diabetes og rettigheter er et viktig politisk område, og god diabetesbehandling er helseøkonomisk lønnsomt. Tilgang til medisinsk utstyr skal ikke være avhengig av hvem du er og hvor du bor. Sentralstyret støtter intensjonen i forslaget, og mener budskapet i form av en resolusjon vil komme tydeligere frem dersom resolusjonen omhandler om den enkeltes rettigheter framfor behovet for en kartlegging.

Møtelederne fremmet følgende forslag:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen som utarbeider en resolusjon om saken.

Vedtak: Forslag til resolusjon² enstemmig vedtatt – med tilføyelse av uavhengig av bosted og pris.

Følgende hadde ordet:

272 Trond Geir Jenssen
125 Elin Freim
262 Bjørn Peter Sandmo
7 Karin Johnsen

q) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Troms angående rettigheter knyttet til kontroll og behandling av synet

Diabetesforbundet skal jobbe aktivt for at alle med diabetes skal ha samme rettigheter knyttet til kontroll og behandling av synet.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Diabetes kan gi risiko for øyenbunnsforandring (retinopati) som igjen kan føre til permanent synsskade. Dette gjelder i like stor grad for de med diabetes type 1, som for de med diabetes type 2.

Øyenspesialisthelsetjenesten har i dag dessverre ikke kapasitet til å følge opp alle med diabetes. Dette medfører at mange må få synskontroll hos en optiker, som igjen kan bety ekstra kostnader, og ingen rettighet til dekning av reisekostnader og permisjon fra jobb.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Diabetesforbundet skal ta initiativ for å sikre at alle med diabetes får systematisk og kontinuerlig oppfølging av øyene.

Sentralstyrets begrunnelse:

Sentralstyret mener Diabetesforbundet Troms tar opp et meget viktig problem. Det er alt for få som får systematisk øyenbunnsundersøkelser. Det er også kapasitetsproblemer hos øyespesialister.

Møtelederne fremmet følgende forslag:

Forslaget oversendes redaksjonskomiteen som utarbeider en resolusjon om saken.

Vedtak: Forslag til resolusjon³ vedtatt ved akklamasjon, essensen oversendes nytt sentralstyre

Følgende hadde ordet:

226 Asgeir Løkken
301 Erlend Gjevre
102 Dagfinn Østbye
272 Trond Geir Jenssen
257 Nina Skille
262 Bjørn Peter Sandmo
102 Dagfinn Østbye
273 Bjørnar Allgot
102 Dagfinn Østbye
226 Asgeir Løkken

r) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Oslo angående barns rettigheter

² Se resolusjon om sak 6 p) i vedlegg 1.

³ Se resolusjon om sak 6 q) i vedlegg 1.

Forslagsstillers begrunnelse:

Vi er opptatt av at barns rettigheter ivaretas. Det vises spesielt til opplæringsloven som slår fast følgende:

- Opplæringsloven § 2-1 gir alle barn både en rett, og en plikt til grunnskoleopplæring. Det er den enkelte kommune som har ansvaret for at dette gjennomføres. Dette betyr at kommunene må sørge for å tilrettelegge på en forsvarlig måte slik at elevene kan gå på skolen.
- Utvidet eksamenstid (§3-32).
- Elever med diabetes har krav på at 10 dagers dokumentert fravær, som skyldes helsegrunner, ikke blir ført på vitnemålet (§3-41). Fravær bør forsøkes kompensert ved elevens egen innsats tilrettelagt av skolen.
- Leirskole: Skolen plikter å dekke utgifter i forbindelse med leirskoleopphold, også utgifter til ledsager ved behov. (§2-15)
- Andre relevante plikter/rettigheter

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Saken oversendes redaksjonskomiteen

Sentralstyrets begrunnelse:

Barn og unge med diabetes har ulike behov, men alle har like rettigheter i skolesammenheng. Det er viktig at disse rettighetene blir ivaretatt i alle kommuner.

Sentralstyret anbefaler at det utformes en resolusjon om barn og unges rettigheter i forbindelse med skole.

Vedtak: Forslag til resolusjon⁴ vedtatt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:

262	Bjørn Peter Sandmo
257	Nina Skille
273	Bjørnar Allgot
262	Bjørn Peter Sandmo

s) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag angående felles SMS-tjeneste

Diabetesforbundet skal ha et etablert SMS-system som lokallag og fylkeslag kan benytte. Denne løsningen skal være på plass innen Diabeteskonferansen 2016.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Et SMS-system vil gjøre det enklere for lokal- og fylkeslag å komme ut med informasjon til sine medlemmer.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes og det igangsettes arbeid med å innhente tilbud. Det nasjonale leddet tilrettelegger for tjenesten, og det forutsettes at hvert enkelt lokal-/fylkeslag betaler egen bruk.

Sentralstyrets begrunnelse:

SMS-løsning er en enkel og rimelig form for kommunikasjon med medlemmene. SMS virker mer privat og leses ofte oftere enn e-post. Sentralstyret er enige i at dette er en effektiv kommunikasjonsmetode for frivillige organisasjoner. Noen lokal- og fylkeslag har allerede tatt lignende løsninger i bruk, og tilbakemeldingene fra disse er gode.

Vedtak: Enstemmig vedtatt**t) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående tilbud om føring av regnskap for lokallag og fylkeslag**

⁴ Se resolusjon om sak 6 r) i vedlegg 1.

Sekretariatet styrkes i den kommende valgperiode og slik at det kan gis tilbud til lokallag/ fylkeslag om at sekretariatets økonomiavdeling fører regnskapet for dette organisasjonsleddet, mot at enheten betaler en årlig sum for denne tjenesten.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Ingen ytterligere begrunnelse.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Saken oversendes nytt sentralstyre

Sentralstyrets begrunnelse:

Det er nyttig at man har tilbud om felles regnskapsføring for lokal- og fylkeslag. Dette kan tilbys av kompetente personer eller ledd i organisasjonen.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

Følgende hadde ordet:

- 102 Dagfinn Østbye
- 122 Arne Tobiassen
- 37 Maria Breistrand

u) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående redusert pris for annonser for Diabetesforbundets egen arrangementer

Annonser i Diabetes og Diabetesforum får redusert annonsepris, f.eks. 25%, når arrangementer, kurs og Diabetesforum arrangeres i Diabetesforbundets regi.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Det er svært urimelig at man skal betale full annonsepris for egne arrangementer som i utgangspunktet skal gå økonomisk balanse.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes

Sentralstyrets begrunnelse:

Sentralstyret støtter forslaget, og det er allerede funnet løsninger på dette i forbindelse med fylkesvise Diabetesforum.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

Følgende hadde ordet:

- 102 Dagfinn Østbye
- 117 Lena Olava Stiland

v) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Vestfold angående videreføring av Diabetesforbundets IT-forbedringer

Sentralstyret må i den kommende valgperiode fortsette IT-arbeidet og sette av tilstrekkelig midler for tilpasninger og opplæring.

Midler til en person bør minimum avsettes for gi opplæring og koordinere IT-forbedringene. IT-satsning og utvikling av tillitsvalgte er nødvendig for å utvikle organisasjonen.

Forslagsstillers begrunnelse:

IT-forbedringen som ble vedtatt på Landsmøtet i 2012 har ved innkallingen til Landsmøtet 2015 ikke blitt implementert for de tillitsvalgte og medlemmene. Hvordan forbedring blir, vet man derfor ikke pt. dato.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Saken oversendes nytt sentralstyre

Sentralstyrets begrunnelse:

Sentralstyret støtter intensjonen i forslaget. IT-forbedringene vil følges opp, og opplæring vil bli gitt på grunnkurs for nye tillitsvalgte, på landsmøtet og Diabeteskonferanser. Lagene oppfordres til å tilrettelegge for skoloring av sine tillitsvalgte, og det nasjonale leddet bidrar i dette arbeidet.

Den nye IT-løsningen vil utvikles i samsvar med tilbakemeldinger.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

w) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Sogn og Fjordane angående retningslinjer for brukarmedverknad på kurs i regi av lærings- og mestringssentra

Diabetesforbundet skal ta initiativ til å utarbeide eit forslag til felles rutinar/retningslinjer for samarbeid og honorering ved brukarrepresentasjon på kurs i regi av Lærings- og mestringssentra.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Vi har forstått det slik at det er ulik praksis for samarbeid og honorering av brukarrepresentantane på kursa ved Lærings- og mestringssentra i dei forskjellige helseføretaka.

Desse kursa er etter vårt syn ein viktig arena blant anna for medlemsverving, og brukarrepresentanten bør med fordel sjølv vere medlem av Diabetesforbundet. Vi meiner det er viktig å få synleggjort verdien av medlemskapet i forhold til mestring av egen sjukdom. Diabetesforbundet er ei viktig kjelde til relevant informasjon om sjukdommen, som igjen kan bidra til betre mestring. Som medlem får ein også tilgang til eit viktig fellesskap.

Vi meiner difor det er viktig at brukarrepresentantane i tillegg til å fortelje om mestring av eigen sjukdom også får anledning til å informere om Diabetesforbundet.

Diabetesforbundet Sogn og Fjordane fremmer difor følgjande forslag:

«Diabetesforbundet skal ta initiativ til å utarbeide eit forslag til felles rutinar/retningslinjer for samarbeid og honorering ved brukarrepresentasjon på kurs i regi av Lærings- og mestringssentra.»

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes. Saken oversendes nytt sentralstyre.

Sentralstyrets begrunnelse:

Brukermedvirkning i opplæringen er viktig og helt nødvendig slik at både medisinsk kunnskap og hverdagskunnskap formidles på en god måte.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

160 Følgende hadde ordet:
Anita Kjerstad

SAK 7 DIABETESFORBUNDETS STRATEGI FOR KOMMENDE LANDSMØTEPERIODE

Forbundsleder Nina Skille og sentralstyremedlem Morten Sandmo innledet i saken.

- a) **Diabetesforbundets strategi for 2016–2018: Sammen for et godt liv med diabetes – og en framtid uten**

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Diabetesforbundets strategi for 2016–2018: Sammen for et godt liv med diabetes – og en framtid uten, godkjennes med de endringer landsmøtet vedtar.

Til grunn for behandlingen på landsmøtet ligger sentralstyrets forslag til Diabetesforbundets strategi 2016-2018.

Overordnet om dokumentet

Delegat 192 Øivind Haugberg fremmer følgende endringsforslag:

Tydligere layout

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 272 Jenssen Trond Geir (medisinsk medarbeider) fremmer følgende tilleggsforslag:

Påvirke helsepersonell til å fokusere også på lite omtalte senfølger tilknyttet det autonome nervesystem, gastroparese, munnhulen, samt muskulatur og ledd

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 103 Jorunn Holth fremmer et forslag til sentralstyret om å jobbe med innføring med sykepleiertakster fra HELFO i kommunene.

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Følgende hadde ordet:

192	Øivind Haugberg
41	Ronny Bjørkavåg
257	Nina Skille
189	Åge Husby
157	Astri Utkilen
191	Johan Solheim
273	Bjørnar Allgot
169	Anton Iversen
137	Monica Vigrestad
272	Trond Geir Jenssen
79	Jørgen Korsvik
226	Asgeir Løkken
7	Karin Johnsen
273	Bjørnar Allgot
103	Jorunn Holth

Verdier, visjoner og oppdrag

Delegat 153 Inger Myrtvedt fremmer følgende tilleggsforslag:
Diabetesforbundet nøkkelen til riktig informasjon

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Følgende hadde ordet:

153 Inger Myrtvedt
273 Bjørnar Allgot

Diabetesforbundet – for deg

Ingen ba om ordet

Diabetesforbundet – en samarbeidspartner for helsetjenesten

Delegat 8 Kristine Kjølholt-Eilertsen fremmer følgende tilleggsforslag:

Alle barn og unge som har diabetes som kommer fra et annet land, eller et annet sted i landet, burde få tilbud om medlemskap det første året – på lik linje med det alle nyoppdagede får tilbud om gjennom diabetesteamet. De bør også få mulighet til å komme i kontakt med kontaktfamilier der de eksisterer, evt. bli satt i kontakt med BFU i fylkene.

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Følgende hadde ordet:

273 Bjørnar Allgot

Delegat 189 Åge Husby fremmer følgende endringsforslag:

Alle med diabetes skal ha helsetilbud tilpasset den enkelte

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 160 Anita Kjerstad fremmer følgende tilleggsforslag:

Sikre oppfølging i spesialisthelsetjenesten av unge voksne som flytter mellom helseforetakene.

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 117 Lena Olava Stiland fremmer følgende endringsforslag:

Alle med diabetes skal få tilbud om helsetjenester til diabetesbehandlingen også innenfor psykiatri, mental og psykisk helse.

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 142 Bjarne Sjurstræ fremmet følgende forslag:

Diabetesforbundet bør drive oppsøkende opplæringsvirksomhet rettet mot fastlegekontorene.

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 102 Dagfinn Østbye fremmer følgende tilleggsforslag:

Arbeide for at personer med diabetes får tilbud om screening av øyne

Vedtak: Intensjonen ble oversendt sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 102 Dagfinn Østbye fremmer følgende tilleggsforslag:

Arbeide for at Noklus er innført i Norge innen 2020

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Følgende hadde ordet:

8	Kristine Kjølholt-Eilertsen
189	Åge Husby
160	Anita Kjerstad
117	Lena Olava Stiland
157	Astri Utkilen
142	Bjarne Sjurstræ
102	Dagfinn Østbye
125	Elin Freim
236	Eva Marie Johansen
272	Trond Geir Jenssen
236	Eva Marie Johansen
31	Beate Amdahl-Skorpen
20	Britt Ester Borgen Jakobsen
257	Nina Skille

Diabetesforbundet – en folkehelseaktør

Ønskelig at Linda Granlund får unntak og kan si noe, i kraft av å være folkehelse aktør – gis Linda Granlund forslag og talerett ved akklamasjon.

Delegat 109 Bjørn Stulen fremmer følgende endringsforslag:

Linje 149 foreslås endret til: Arbeider for sosial likhet i helse.

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 301 Erlend Gjevre fremmer følgende endringsforslag:

Arbeide for at fysisk aktivitet skal bli en naturlig del av skolehverdagen

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Følgende hadde ordet:

91	Ingar Storholt
----	----------------

Delegat 301 Erlend Gjevrefremmer følgende endringsforslag:

Diabetesforbundet –nøkkelen til korrekt informasjon

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 268 Linda Granlund fremmer følgende endringsforslag:

Arbeide for økt samarbeid/dialog mellom offentlig, frivillig og privat sektor om folkehelsen

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 92 Ann Kristin Sandmo fremmer følgende tilleggsforslag:

Arbeide for å innføre 2 spisepauser i grunnskolen

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Delegat 163 Venche Irene Gehse fremmer følgende endringsforslag:

Lokallagene bør samarbeide med sine kommuner om folkehelsearbeidet

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Vedtak: Forslaget oversendes redaksjonskomiteen

Følgende hadde ordet:

109 Bjørn Stulen
195 Lars-Tore Haugan
301 Erlend Gjevre
268 Linda Granlund
92 Ann Kristin Sandmo
268 Linda Granlund
163 Venche Irene Gehse

Diabetesforbundet – synlig og motiverende

Ingen ba om ordet

Etterord

Delegat 189 Åge Husby og 192 Øivind Haugberg fremmer følgende endringsforslag:

Helhetlig endring: visjon er gjennomgående

Vedtak: Forslaget oversendes sentralstyret for videre oppfølging

Følgende hadde ordet:

189 Åge Husby
257 Nina Skille
192 Øivind Haugberg

Målgrupper/Bruk av dokumentet/innhold

Ingen ba om ordet

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Diabetesforbundets strategi for 2016–2018: Sammen for et godt liv med diabetes – og en framtid uten, godkjennes med de endringer landsmøtet vedtar.

Vedtak: Vedtatt med akklamasjon

SAK 8 A) KONTINGENTFASTSETTELSE**a) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående kontingentfastsettelse**

Sentralstyremedlem Ronni Reitan innleder i saken

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Kontingentsatsene beholdes på dagens nivå, men justeres i forhold til konsumprisindeks

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Sentralstyret foreslår å holde kontingentsatsene på dagens nivå, men justere satsene i henhold til prisstigning siste tre år. Dette vil bidra til at man har mulighet til å opprettholde aktivitetsnivået forbundet har i dag.

Kontingentsatser	Dagens	Forslag 2016-18	%
Ordinære medlemskap	420	450	7 %
Minstepensjonist, ungdommer, studenter	210	225	7 %
Familiemedlemmer	120	150	25 %
Livsvarige	5 040	-	0 %
Livsvarig familiemedlemskap	1 440	-	0 %

Endringen i konsumprisindeks de siste årene er relativt stabil.

Konsumprisindeksen	Indeks	i %	Akkumulert siste 3 år i %
gj sn 2009	125,7		
gj sn 2010	128,8	2,5 %	
gj sn 2011	130,4	1,2 %	
gj sn 2012	131,4	0,8 %	
gj sn 2013	134,2	2,1 %	
gj sn 2014	136,9	2,0 %	
Forventet 2015	139,2	1,7 %	6,0 %

Vedtak: Enstemmig vedtatt

b) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående medlemskapskategorier**Sentralstyrets forslag til vedtak:**

1. Det opprettes en ny kategori; *Bedriftsmedlemskap*.
2. *Medlemskategoriene; minstepensjonist/uføretrygdet, ungdom og student slås sammen til felles rabattert medlemskap-kategori.*
3. *Kategorien livsvarig medlemskap og livsvarig familiemedlemskap fjernes.*
4. *Kategorien familiemedlemskap/støttemedlemskap endrer navn til støttemedlemskap.*
5. *De andre medlemskategoriene; Ordinært medlemskap og helsepersonell opprettholdes.*

Begrunnelse fra forslagsstiller:

1. Dette kan tilbys bedrifter til en noe høyere pris enn ordinær kontingent, med mulighet for å eksempelvis motta flere medlemsblader. Sammenliknbare organisasjoner tilbyr denne kategorien til næringslivet. Sentralstyret ber landsmøtet gi markedsgruppa mandat til å videreutvikle dette konseptet for lansering.
2. Kriteriene for disse kategoriene vil være lik dagens praksis, men samlebetegnelsen vil gjøre det enklere for nye medlemmer å orientere seg blant våre medlemskap.
3. Diabetesforbundet mottar årlig økonomisk tilskudd fra barne- ungdoms- og familiedepartementet (Bufdir) og utgjør en viktig inntektskilde for forbundet. Bufdir har signalisert kommende innstramminger i deres regelverk for tilskuddsorganisasjonene, og disse endringene omfatter blant annet spesifiseringer som tydeliggjør at livsvarige medlemmer ikke kvalifiserer som tellende medlemmer i søknadsgrunnlaget. For å ha demokratiske rettigheter i søkerorganisasjonen settes det krav om at vedkommende er tellende medlem. Denne endringen vil ikke ha reverserende virkning slik at de som i dag tilhører disse kategoriene opprettholder sin medlemsstatus, men muligheten for nytegning i kategorien opphører.
4. Det er ingen krav om tilknytning til ordinært medlemskap for innmelding i denne kategorien i praksis. Det fremstår også som forvirrende for potensielle nye medlemmer med to navn på lik kategori. Sentralstyret ønsker at denne kategorien betegnes som støttemedlemskap for å aktualisere kategorien også for de som ikke har familiær tilknytning, men som ønsker å støtte forbundet økonomisk.

Forslag til landsmøtet fra delegat 7 Karin Johnsen:

Medlemskategoriene minstepensjonist/uføretrygdet, ungdom og student gjøres om til en kategori kalt «Personer med inntekt under folketrygdens sats for 2G».

Forslag til landsmøtet fra delegat 125 Elin Freim:

Det foreslås at det blir opprettet en ny kategori «livsvarig medlemmer og deres familie» (husholdning) for kr 50,- per år.

Vedtak: Enstemmig enighet om at forslag oversendes sentralstyret for innarbeidelse av intensjoner

Følgende hadde ordet:

258	Sverre Ur
7	Karin Johnsen
169	Anton Iversen
83	Widar Bryntesen
82	Marianne Vatnebryn
273	Bjørnar Allgot
7	Karin Johnsen
122	Arne Tobiassen
125	Elin Freim
83	Widar Bryntesen
58	Tommy Brattbo
257	Nina Skille

c) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Øvre Eiker angående nye satser til medlemskontingent

Alle gis gratis medlemskap ved førstegangs innmelding i forbundet.

Ordinært medlemskap	kr. 390,-
Støttemedlemskap	kr. 120,-
Familiemedlemskap	kr. 120,-
Minstepensjonist/uføretrygdet	kr. 210,-
Ungdom/studenter 18-25 år	kr. 210,-
Livsvarig medlem	kr. 5.500,-
Livsvarig støttemedlem/familiemedlemskap	kr. 1.700,-

Forslagsstillers begrunnelse:

Diabetesforbundet har i løpet av de senere år hatt en drastisk nedgang i antall medlemmer. Ved siste årsmøte ble kontingentsatsen satt opp noe uten at det nødvendigvis er årsaken til at medlemmer er "skremt" vekk. Det utelukkes allikevel ikke. Med nedsatt kontingent på ordinært medlemskap "kryper" vi under kr. 400,- som for noen teoretisk sett kan være en magisk grense for hva de er villige til å betale for å være medlem i en organisasjon.

Ved å gi alle et års gratis medlemskap får de muligheter til å smake på varen som de da forhåpentligvis i mange år framover er villig til å betale for, dersom de finner ut at Diabetesforbundets arbeid og medlemspleie er formålstjenelig.

Vi ønsker dessuten at støttemedlemskap ikke skal være knyttet opp mot familiemedlemskap, men være en enkeltstående mulighet til personer uten diabetes for de som ønsker å støtte vår sak. Vilkår for familiemedlemskap er som tidligere.

Minstepensjonist/uføretrygdet som tidligere. Alder på ungdom /studenter senkes til 18-25 år.

Livsvarig ordinært medlemskap økes med kr. 460,- og livsvarig familiemedlemskap med kr. 260,-

Bare ved å gjenvinne de mange medlemmer som nå har meldt seg ut eller har ubetalt kontingent, vil nedsatt kontingent øke inntektene. Å tilby ett års gratis medlemskap ved førstegangs innmelding, vil dette gi en stor mulighet til å fronte diabetes og Diabetesforbundet generelt. Vi vil trolig få en fin oppblomstring i antall medlemmer, selv om alle ikke fortsetter som medlem etterpå. Det vil være avhengig av hvilken medlemspleie forbundet, fylket og lokallag kan by på i årene framover.

Om forslagene ovenfor, spesielt det som vedrører gratis medlemskap følges, har vi stor tro på at vi i løpet av 1,5 år har vesentlig flere betalende medlemmer enn i dag. Dessuten er det vel også slik at de registrerte gratismedlemmene teller med når det skal tildeles midler fra ulike instanser.

Sentralstyrets alternative forslag til vedtak:

1. *Forslaget om kontingentbeløp og kategorier støttes ikke. Sentralstyret viser til eget forslag*
2. *Forslaget om ett års gratis medlemskap som en introduksjon, oversendes nytt sentralstyre*

Sentralstyrets begrunnelse:

Frafallsanalysen viser at for noen er en kontingent på 420,- kr et høyt beløp. For de fleste er det et spørsmål om hva man får igjen for kontingenten man betaler. Konklusjonen fra frafallanalysen var at Diabetesforbundet må synliggjøre alt som Diabetesforbundet er og gjør for den enkelte. Sentralstyret mener derfor at kontingenten bør hodes på dagens nivå, og justeres med konsumprisindeksen.

For å være et tellende medlem må man ha betalt minimum 50 kroner i medlemsavgift for inneværende år. Derav er heller ikke livstidsmedlemmer som tellende medlemmer å regne, og denne er derfor også foreslått fjernet for kommende periode.

Forslaget om gratis medlemskap i et helt år er derfor lite relevant, men ideen om gratis medlemskap som en introduksjon bør oversendes det nye sentralstyret.

Når det gjelder de ulike medlemskategoriene og kontingentbeløp viser sentralstyret til eget forslag.

Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Øvre Eiker v/delegat 83 Widar Bryntesen:
Innsendte forslag til landsmøtet trekkes/redigeres.

Alle gis gratis medlemskap ved førstegangsinnmelding i forbundet.

Ordinært medlemskap	kr. 390,-
Minstepensjonist/ungdom/student	kr. 225,-
Familiemedlemskap	kr. 150,-
Støttemedlemskap	kr. 150,-

Livsvarig medlem og familiemedlemskap utgår.

Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Øvre Eiker v/delegat 83 Widar Bryntesen:
Forslag om å opprette en ny medlemskategori «Gratis 1. gangs innmelding», evt. at lokalforeningen betaler kr 50,-

Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Møre og Romsdal v/169 Anton Iversen:
Medlemskontingent på dagens nivå.

Vedtak: Sentralstyrets forslag vedtatt. Videre enighet om at forslag vedr «Gratis 1. gangs innmelding» oversendes nytt sentralstyre.

Følgende hadde ordet:

83	Widar	Bryntesen
159	Vidar	Myren
169	Anton	Iversen
8	Kristine	Kjøholt-Eilertsen
41	Ronny	Bjørkavåg
226	Asgeir	Løkken
273	Bjørnar	Allgot
301	Erlend	Gjevve
189	Åge	Husby

d) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Finnmark angående differensierte kontingentalternativer for innvandrergupper

Sentralstyret bes utrede differensierte kontingentalternativer for innvandrere, slik at Diabetesforbundet enklere kan rekruttere disse som medlemmer

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Norge har og får en økende gruppe diabetikere med innvandrerbakgrunn. Samtidig er dette grupper som er vanskelig å få organisert i Diabetesforbundet. Det er flere årsaker til det, så som kultur, språk, økonomi, etc. så det finnes neppe raske og umiddelbare grep som kan motvirke det.

Diabetesforbundet Finnmark mener derfor at ulike og differensierte kontingentmidler for en innledende periode – eksempelvis 3 år – for innvandrere må utredes. Da vil ikke økonomi være et argument for manglende organisering av disse gruppene.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget oversendes nytt sentralstyre

Sentralstyrets begrunnelse:

Diabetesforbundet Finnmark løfter frem et viktig område. Blant personer med innvandrerbakgrunn er det høyere forekomst av diabetes type 2 enn blant etniske nordmenn.

Diabetesforbundets arbeid mot denne målgruppen har til nå har vær rettet mot å kommunisere diabetesbudskapene i allerede eksisterende miljøer (moskeer, foreninger, kafeer osv. der

innvandrere møtes). Vi har engasjert nøkkelpersoner som både kjenner kulturen og språket til å kommunisere dette. Dette arbeidet (Diabeteslinjen Face2face) har vi fått noe offentlig finansiering til.

Sentralstyret synes forslaget fra Finnmark er konstruktivt og det kan være interessant å utrede om differensiert kontingent vil ha ønsket effekt.

Vedtak: Forslag oversendes nytt sentralstyret

235 Følgende hadde ordet:
Lars J. Hapalahti

SAK 8 B) KONTINGENTFORDELING**a) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret angående kontingentfordeling****Sentralstyrets forslag til vedtak:**

Nåværende kontingentfordeling opprettholdes

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Det enstemmige vedtaket på landsmøtet i 2012 var slutten på en seksårig prosess med en grundig utredning og kartlegging. Saken ble diskutert på landsmøtet både i 2009 og 2012.

Dette var da konklusjonen:

- Alle lokalforeninger får en aktivitetsstøtte pålydende 3000 kroner.
- Hver lokalforening får i tillegg en kontingentrefusjon på 5 % av kontingentinntektene. I tillegg mottar hver lokalforening en kontingentrefusjon på 100 kroner pr. nye medlem det første året etter innmelding.
- Fylkeslagene får 25 % kontingentrefusjon. Fylkeslagenes aktivitetsstøtte økes fra 25 000 til 40 000 kroner.
- Ordningene med momskompensasjon og midler fra Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) fortsetter som før.

Sentralstyret fremmer følgende endringsforslag i sitt opprinnelige forslag:

Sentralstyret trekker sitt forslag på kr 3000,- til aktivitetsstøtte, og støtter Sogn og Fjordane på kr 4000,- i aktivitetsstøtte til lokallag.

Vedtak: Enstemmig vedtatt

256 Følgende hadde ordet:
Morten Sandmo

b) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Sør-Trøndelag og Diabetesforbundet Nord-Trøndelag angående kontingentfordeling

Vi foreslår at grunnbeløpet som gis til lokalforeningene skal være det samme som tidligere, men prosenten som fordeles må økes til 10 prosent av kontingenten pr medlem.

Vi foreslår også at grunnbeløpet til fylkeslagene blir det samme som det er, men i tillegg settes prosentandelen til 30 prosent av kontingenten pr medlem.

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Lokalforeningene i Norge er første linje for medlemmene våre. Lokalforeningene har ikke mye penger til å drive den viktige jobben som skal gjøres. På grunn av dette er det viktig at Diabetesforbundet bidrar mer økonomisk til lokalforeningene.

Vi fra Diabetesforbundet Trondheim og omegn og fra andre lokalforeninger i Norge er også representanter i forskjellige fylkeslag, og vi ser også at mange fylkeslag skulle hatt en økning i tilskudd fra Diabetesforbundet.

Dette utgjør 42 kr pr medlem pr lokalforening på kontingent 420

Dette utgjør 126 kr pr medlem pr fylke på kontingent 420

Tilskudd på kr 100 pr til lokallag og fylkeslag må bestå som tidligere.

MVA kompensasjon skal være uendret.

Med å gjøre disse nye fordelingene til lokalforeningene og fylkene, får man gjort enda mer av den viktige jobben som skal gjøres. Lokallag/fylkeslag får mer penger å arrangere aktiviteter for. Dette vil gjøre det mer attraktivt å være medlem og vil på sikt gi et høyere medlemsantall i Diabetesforbundet.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes ikke. Sentralstyret viser til eget forslag.

Sentralstyrets begrunnelse:

Alle ledd i organisasjonen ønsker alltid å få utført mer diabetesarbeid enn det er tid og penger til. Alle ledd i organisasjonen må derfor arbeide med å få flere inntektskilder enn kontingent.

Saken om kontingentfordeling har vært oppe til behandling på nesten alle landsmøter, og hva som er den mest hensiktsmessige fordelingen vil alltid være et diskusjonstema.

Noen tiltak og aktiviteter er ønskelig at skjer på nasjonalt plan slik at dette kommer alle medlemmer til gode. Dette være seg medlemsblader, nettside, Diabeteslinjen, informasjon, prosjekter, nasjonal politisk påvirkning, rådgivning og veiledning på rettigheter, nasjonalt mediearbeid samt nasjonale kurs og konferanser. Andre tiltak bør skje lokalt og i fylkene.

Det ble i 2006 nedsatt et fordelingsutvalg på landsmøtet som skulle se på fordeling av kontingent mellom lokalforeninger, fylkeslag og det nasjonale leddet. Utvalget la fram sin innstilling til landsmøtet i 2009. Forslaget innebar en styrking av lokalforeningene og at aktivitetsmidlene gikk inn i kontingentfordelingen. Forslaget falt i 2009, men et lignende forslag ble fremmet og enstemmig vedtatt i 2012.

Forslaget fra Diabetesforbundet Sør- og Nord-Trøndelag vil innebære en kraftig reduksjon av nasjonale aktiviteter, tilsvarende 2 millioner kroner. Flere av forslagene til landsmøtet medfører økt nasjonal innsats. Dette samsvarer ikke med forslaget fra Diabetesforbundet Sør- og Nord-Trøndelag.

Vedtak: Forslaget ble trukket

184 Følgende hadde ordet:
Rigmor Torseth

c) Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Sogn og Fjordane angående økt grunnbeløp til lokallagene

Grunnbeløpet til lokallaga vert auka frå kr 3.000,- til kr 5.000,- frå og med 2016

Begrunnelse fra forslagsstiller:

Dei faste inntektene til eit lokallag består av grunnbeløpet, kr 3.000,- pr. år, i tillegg til 5% av medlemskontingenten og eventuelle tippemidlar.

Dette vart vedteke av Landsmøtet i 2009 og beløpet har sidan ikkje vore endra.

Dersom ein tar utgangspunkt i eit lokallag med 100 medlemmer, der 70% er ordinære medlemmer og 30% er studentar eller minstepensjonistar, så blir inntekta det året kr 4.785,-. (Cirka halvparten av lokallaga, 51 stk. av 105, har under 120 medlemmer).

Denne summen rekker for eksempel så vidt til annonsering av årsmøtet og beskjeden bevertning på møtet, og etter dette arrangementet er kassa så godt som tom. Årsmøtet er ein forplikta til å halde, så dette er ei utgift som ikkje kan veljast vekk. Som eit minimum vil ein gjerne i løpet av året også halde eit medlemsmøte. Kanskje ikkje alle foredragshaldarar tar honorar, men eit minimum er å dekkje reisekostnader. Profileringsmateriell er heller ikkje gratis. For eksempel kostar ein roll up kr 1.000,-, og Diabetesforbundet sine t-skjorter kr 100,- pr. stk. Sjølv om brosjyrar og liknande for det meste er gratis, så er det lokallaget som må betale fraktomkostningane.

Dette høyrer med til den grunnleggjande drifta av eit lokallag, og ein bør vere sikra inntekter for å dekke desse utgiftene. Difor meiner vi det er rettast å auke grunnbeløpet. Då blir det likt beløp enten det er stort eller lite lokallag. For eit lite lokallag har det liten effekt å auke prosentandelen av medlemskontingenten.

Det blir svært lite pengar igjen for å delta på nasjonale arrangement som Landsmøtet og Diabeteskonferansen, eller dei regionale samlingane.

Alle som sit i styret i lokallag veit kor tidkrevjande og enerverande det er å skulle jakte på inntekter heile tida. Dette er tid som ein heller skulle brukt til medlemsaktiviteter. Lokallaga i Diabetesforbundet er eit viktig ansikt utad for forbundet, og det må difor gjevast akseptable rammevilkår for arbeidet som skal gjerast.

Sentralstyrets forslag til vedtak:

Forslaget støttes ikke. Sentralstyret viser til eget forslag.

Sentralstyrets begrunnelse:

Aktivitetsstøtte (grunnbeløp) ble etablert for å gi alle lokallag et beløp uavhengig av medlemstall. Denne ordningen er til størst fordel for de minste lokallagene. Dette blir i tillegg gitt 5 % av medlemskontingenten, hvilket gir større beløp desto flere medlemmer et lag har. Lokallagene får også 100,- kroner pr nye medlem nettopp for å stimulere til økt verving.

Sentralstyret har stor forståelse for at lokalforeningene har økonomiske utfordringer. Lokalforeningene har ikke medlemskontingent som sin eneste og ofte ikke viktigste inntekstkilde, og alle ledd i organisasjonen må arbeide for å oppnå økte inntekter i tillegg til medlemsinntekten. På det nasjonale leddet utgjør kontingent under en tredjedel av de totale inntektene.

Økt aktivitetsstøtte (grunnbeløp) til lokallagene vil innebære 270 000,- i reduksjon på nasjonalt nivå. Til sammenligning tilsvarer dette 2 grunnkurs for nye tillitsvalgte. Flere forslag til landsmøtet peker mot økt nasjonal innsats. Dette samsvarer ikke med forslaget fra Diabetesforbundet Sogn og Fjordane.

Forslag til landsmøtet fra Diabetesforbundet Sogn og Fjordane v/delegat 160 Anita Kjerstad:

Vi endrer vårt forslag til denne teksten: Grunnbeløpet til lokallagene vert auka frå kr 3000,- til kr 4000,- frå og med 2016.

Vedtak: Sogn- og Fjordanes endrede forslag ble vedtatt ved akklamasjon.

Følgende hadde ordet:

160 Anita Kjerstad
256 Morten Sandmo
200 Bjørn-Ivar Bråten

SAK 9 RAMMEBUDSJETT FOR KOMMENDE PERIODE

Innleder: Økonomisjef Petter Kvernstad Hansen innledet i saken.

a) Forslag til landsmøtet fra sentralstyret på rammebudsjett for kommende periode**Sentralstyrets forslag til vedtak:**

Forslag til rammebudsjett for perioden godkjennes.

Begrunnelse fra forslagsstiller:**Forutsetninger**

Sentralstyrets forslag til rammebudsjett baserer seg på føringene i strategien for perioden 2016-2018.

Rammebudsjettet gir overordnede føringer for den økonomiske utviklingen i kommende landsmøteperiode. Det er sentralstyret som skal behandle og vedta detaljerte budsjetter for det enkelte år.

Resultatutvikling 2012 -2015

Diabetesforbundets totale egenkapital utgjorde 43,7 mill. kr pr. 31.12.2011. Mindre inntekter til forskningsfondet de siste årene har ført til at kapitalen har vært synkende i henhold til vedtatte rammer for utdelinger (landsmøtet 2012). Ved utgangen av 2015 forventes kapitalen i forskningsfondet å ligge på nivå med rammebudsjettet.

Forbundets frie egenkapital har vært relativt stabil fram til 2014. I 2014 endte driftsregnskapet med et underskudd på om lag 3 mill. kr. For 2015 er det ble det i budsjettprosessen iverksatt kostnadsreducerende tiltak for å komme nærmere et budsjett i balanse. Likevel er forventningen for 2015 et driftsunderskudd på 1,7 mill. kr. Dette betyr at forbundets frie egenkapital forventes å utgjøre om lag 6 mill. kr. ved utgangen av 2015, noe som likevel er på nivå med vedtatt rammebudsjett.

Pr. 31.12.2015 forventes forbundets samlede egenkapital å utgjøre 27,3 mill. kr.

Forslag til rammebudsjett for perioden 2016–2018

Sentralstyret ønsker å opprettholde og styrke arbeidet innenfor både dagens hovedområder, og de prioriterte områdene i strategien for kommende landsmøteperiode. Videre bør forbundet har et økonomisk resultat for ordinær drift som er i balanse for perioden sett under ett, da dette vil gi økonomisk handlefrihet og trygghet fremover.

Ut fra dette vil det derfor være nødvendig å fortsette satsningen på aktiviteter som gjør organisasjonen attraktiv både for nye samarbeidspartnere og for potensielle medlemmer. Det er ikke forventet eller forutsatt vesentlige endringer eller økninger i offentlige tilskudd i perioden. For å kunne gjennomføre de planlagte aktivitetene og for å kompensere for lønns- og prisvekst fremover, er det derfor viktig at kontingentsatsene prisjusteres i henhold sentralstyrets forslag, og at det i tillegg satses på inntektsbringende tiltak.

Det er lagt opp til en svak vekst i antall medlemmer som konsekvens av en forventning om nye medlemstilbud som virker attraktive for målgruppen, i tillegg til høyt fokus på verving og aktiviteter som kan vil bidra til å snu den fallende kurven på medlemstallet.

Det foreslås videre en forsiktig bruk av midlene i forskningsfondet slik at aktiviteten kan spres over flere år. Tildelingene av forskningsstipender og midler til andre aktiviteter som ligger innenfor forskningsfondets formål, foreslås derfor holdt på samme nivå som de siste årene.

Det foreslås også at arver mottatt til øremerkede formål brukes opp gjennom perioden. Sentralstyret foreslår følgende rammebudsjett for egenkapitalutviklingen i perioden 2016 til 2018:

TILLEGG/REDUKSJON AV FORMÅLSKAPITAL	Formålskapital prognose 31.12.15	Endring formålskapital			Formålskapital prognose 31.12.18
		2016	2017	2018	
i) Formålskapital med selvpålagte restriksjoner					
Livsvarig medlemsskap	4 115	0	0	0	4 115
Arv til beste for de syke	124	-124	0	0	0
Arv trivseltiltak Barn og unge	881	-200	-500	-181	0
Forskningsmidler	16 323	-3 000	-3 000	-3 000	7 323
ii) Annen Formålskapital	5 892	-400	800	-400	5 892
Sum disponert	27 336	-3 724	-2 700	-3 581	17 331

Et viktig nøkkeltall for Diabetesforbundet er administrasjonsprosenten. Denne viser hvor stor andel av de totale kostnadene som går til administrasjon. De siste årene har administrasjonsprosenten vært følgende:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Administrasjonsprosent	31 %	25 %	28 %	28 %	27 %	25 %	29 %

Sentralstyret foreslår at målet for kommende landsmøteperiode er at administrasjonsprosenten skal ligge under 30 %, noe Innsamlingskontrollen mener er et godt resultat.

Enkelte forutsetninger som ligger bak framlagt forslag til rammebudsjett:

- Medlemstall – bremse frafall og generere svak vekst
- Kontingent – holde nivået men justere for siste tre års prisvekst
- Lotteriet – samme nivå, vekst med medlemstallet
- Gaver og arv – forsiktig budsjettert. Fokus på giverstrategi gir svak vekst
- Balanse mellom inntekter og utgifter i perioden

Til grunn for behandlingen på landsmøtet ligger sentralstyrets forslag til rammebudsjett for perioden 2016–2018.

Vedtak: Forslag vedtatt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:

- 274 Petter Kvernstad Hansen
 256 Morten Sandmo
 235 Lars J. Hapalahti
 256 Morten Sandmo
 200 Bjørn-Ivar Bråten

SAK 10 VALG

Valgprosedyren ble lagt fram av møteleder Linda Granlund. Valgkomiteens leder Nina Bruun Hansen (265) redegjorde for valgkomiteens arbeid og presenterte innstillingen.

Følgende hadde ordet:
268 Linda Granlund
265 Nina Bruun Hansen

a) Valg av forbundsleder

Valgkomiteens forslag:
Nina Skille

Vedtak: Valgt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:
257 Nina Skille

b) Valg av seks styremedlemmer

Valgkomiteens forslag styremedlem nr 1:
Morten Sandmo

Vedtak: Valgt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:
256 Morten Sandmo

Valgkomiteens forslag styremedlem nr 2:
Erlend Gjevre

Vedtak: Valgt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:
301 Erlend Gjevre

Valgkomiteens forslag styremedlem nr 3:
Sverre Ur

Vedtak: Valgt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:
258 Sverre Ur

Valgkomiteens forslag styremedlem nr 4:
Johan Solheim

Diabetesforbundet Finnmark v/ Lars J. Hapalahti (235 Lars J. Hapalahti) fremmer følgende forslag:
Forslag på Beate Banne som sentralstyremedlem.

Votering:

Johan Solheim: 69

Banne Beate: 160

Vedtak: Beate Banne valgt som styremedlem nr 4

Følgende hadde ordet:

191 Johan Solheim

250 Banne Beate

Valgkomiteens forslag styremedlem nr 5:*Marlon Hepsø***Vedtak:** Valgt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:

252 Marlon Hepsø

Valgkomiteens forslag styremedlem nr 6:*Maria Breistrand (tidl. Lütken)***Vedtak:** Valgt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:

37 Maria Breistrand

c) Valg av 1., 2. og 3. varamedlem til sentralstyret**Valgkomiteens forslag:***Martine Hemstad Lyslid* 1. varamedlem*Lars Tore Haugan* 2. varamedlem*Ann Kristin Sandmo* 3. varamedlem**1. varamedlem****Valgkomiteens innstilling:** Martine Hemstad Lyslid**Vedtak:** Valgt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:

260 Martine Hemstad Lyslid

2. varamedlem**Valgkomiteens innstilling:** Lars-Tore Haugan**Vedtak:** Valgt ved akklamasjon

Følgende hadde ordet:

195 Lars-Tore Haugan

3. varamedlem**Valgkomiteens innstilling:** Ann Kristin Sandmo**Vedtak:** Valgt ved akklamasjon92 Følgende hadde ordet:
Ann Kristin Sandmo91 Generelt til valget:
Ingar Storholt
79 Jørgen Korsvik**d) Valg av revisor****Sentralstyrets forslag:***Statsautorisert revisor Hans Hagen, Nitschke AS – gjenvalg***Vedtak:** Valgt ved akklamasjon**e) Valg av valgkomité****Sentralstyrets forslag:**Valgkomité:
Nina Bruun Hansen – gjenvalg
Hege Nordahl
*Øyvind Skråmestø*Varamedlemmer:
Eva Ursin
Dagfinn Østbye
*Knut Georg Hartviksen***Vedtak:** Følgende valgkomité ble valgt ved akklamasjon:Valgkomité:
Nina Bruun Hansen – gjenvalg
Hege Nordahl
Øyvind SkråmestøVaramedlemmer:
Eva Ursin
Dagfinn Østbye
Knut Georg Hartviksen**f) Valg av kontrollkomité, bestående av leder, ett medlem og ett varamedlem****Valgkomiteens forslag:***Beate Banne - leder*
Anita Kjerstad - medlem
*Øystein Eriksen - varamedlem***Ny innstilling til medlemmer i kontrollkomiteen fra valgkomiteen:***Anita Kjerstad - leder*
Terje Pettersen - medlem
Øystein Eriksen - varamedlem

Vedtak: Følgende kontrollkomité ble valgt:

Anita Kjerstad	- leder, valgt ved akklamasjon
Espen Høilund Amundsen	- medlem, valgt ved votering
Øystein Eriksen	- varamedlem, valgt ved akklamasjon

Votering:

Espen Høilund Amundsen 132
Terje Pettersen 94

Følgende hadde ordet:

41	Ronny Bjørkavåg
40	Espen Høilund Amundsen
81	Terje Pettersen

AVSLUTNING:

Forbundsleder Nina Skille avsluttet Landsmøtet.

VEDLEGG

VEDLEGG 1 Følgende ble lagt fram for Landsmøtet fra redaksjonskomiteen:

- Verving og hindring av frafall
- Individuelt tilpasset behandling og utstyr
- Etterspørre større bruk av Noklus
- Tilrettelegging og oppfølging av barn og unge med diabetes i barnehage og skole

Vedtak: Enstemmig vedtatt

6 n) Verving og hindring av frafall

Diabetesforbundet setter ned et utvalg for å utvikle en veileder for å øke medlemstallet og hindre frafall. **Verving og hindring av frafall** skal være en del av det kontinuerlige arbeidet, og veilederen skal ligge lett tilgjengelig på forbundets hjemmeside.

6 p) Individuelt tilpasset behandling og utstyr

Riktig behandling, tilpasset den enkelte, er avgjørende for å leve godt med diabetes. Kontinuerlig glukosemålere (CGM) og insulinpumper gir flere muligheter for individuelt tilpasset behandling. Studier viser at behandling med insulinpumpe gir et bedre langtidsblodsukker, økt livskvalitet og færre komplikasjoner. Dette forutsetter at brukerne får det utstyret som er best tilpasset den enkeltes livssituasjon, og at man får nødvendig opplæring og veiledning i bruk av utstyret.

Landsmøtet er kritisk til at økonomiske hensyn er viktigere enn brukernes behov i valg av pumper og CGM. Landsmøtet er bekymret for at det er uakseptable regionale forskjeller i tilgangen på slikt utstyr. Landsmøtet krever at alle må få den behandlingen med de hjelpemidlene de har behov for, uavhengig av bosted.

6 q) Etterspørre større bruk av Noklus

Norsk diabetesregister for voksne er et nasjonalt kvalitetsregister (NOKLUS) som henter inn data fra både primær- og spesialisthelsetjenesten. Registeret tilbyr et elektronisk skjema som samhandler med journalsystemene i allmennpraksis. Skjemaet er ment både som et klinisk verktøy og som et innsamlingsverktøy for registeret. Bruk av Noklus Diabetesskjema sikrer at fastlegen følger anbefalingene i de nasjonale behandlingsretningslinjene for diabetes, for eksempel henvisning til regelmessige øyekontroller.

Landsmøtet anerkjenner viktigheten av at Noklus Diabetesskjema blir benyttet av fastlegene for å sikre god behandlingskvalitet. Landsmøtet ser med bekymring på at kun 10 % av landets fastleger rapporterer inn til diabetesregisteret. Landsmøtet oppfordrer alle med diabetes til å etterspørre Noklus Diabetesskjema hos sine fastleger, og til å be sine fastleger om å sende inn data til Norsk Diabetesregister for voksne.

6 r) Tilrettelegging og oppfølging av barn og unge med diabetes i barnehage og skole

I henhold til *Opplæringsloven* og *Lov om barnehager* har alle barn og unge rett til en god barnehage- og skolehverdag. Det er avgjørende at ansatte i både barnehage, skole og skolefritidsordning har tilstrekkelig kunnskap om diabetes for å skape trygge rammer for barna. Behovet for hjelp varierer fra person til person med hensyn til praktisk blodsuktermåling og legemiddelhåndtering. Manglende oppfølging går ut over læring, sosial utvikling og kan gi negative konsekvenser for sykdomsutviklingen senere i livet.

Landsmøtet i Diabetesforbundet krever at kommunene oppfylder sine plikter i forhold til *Opplæringsloven* og *Lov om barnehager*, og at kommunene iverksetter tiltak slik at barn og unge med diabetes, som har behov for det, får nødvendig tilrettelegging og oppfølging i barnehagen og skolen. **(Revidert resolusjon fra Landsmøtet 2012)**

VEDLEGG 2 DELTAKERLISTE DIABETESFORBUNDETS LANDSMØTE 2015

Delegatnummer	Etternavn	Fornavn	Navn på lokal- eller fylkeslag
			Østfold
1	Kjølholt-Eilertsen	Sverre	Diabetesforbundet Fredrikstad
2	Lorentzen	Jorunn - Synøve	Diabetesforbundet Indre Østfold
3	Viken	Olga Karin	Diabetesforbundet Indre Østfold
4	Kvarme	Einar	Diabetesforbundet Moss og omegn
5	Waaler	Steinar	Diabetesforbundet Moss og omegn
6	Wendelbo	Ole Petter	Diabetesforbundet Sarpsborg
7	Johnsen	Karin	Diabetesforbundet Østfold
8	Kjølholt-Eilertsen	Kristine	Diabetesforbundet Østfold
9	Melsom	Bjørn	Diabetesforbundet Østfold
10	Rekstad	Svein	Diabetesforbundet Østfold
11	Simensen	Bodil Østli	Diabetesforbundet Østfold
12	Sorknes	Eirik	Diabetesforbundet Østfold
			Akershus
13	Kleppan	Unni	Diabetesforbundet Follo
14	Ludvigsen	Vibeke	Diabetesforbundet Follo
15	Pedersen	Kjersti H.	Diabetesforbundet Follo
16	Saltom	Inger	Diabetesforbundet Follo
17	Wangen	Mirian	Diabetesforbundet Follo
18	Juul	Cathrine	Diabetesforbundet Nedre Romerike
19	Aalvik	Lisbeth	Diabetesforbundet Øvre Romerike
20	Jakobsen	Britt Ester Borgen	Diabetesforbundet Øvre Romerike
21	Andresen	Jorunn	Diabetesforbundet Asker og Bærum
22	Andresen	Unni	Diabetesforbundet Asker og Bærum
23	Fjeldstad	Anne Lise	Diabetesforbundet Aurskog-Høland
24	Rye	Elisabeth	Diabetesforbundet Aurskog-Høland
25	Eide	Arnfinn Hanssen	Diabetesforbundet Akershus
26	Emilsen	Kjell	Diabetesforbundet Akershus
27	Granli	Wenche	Diabetesforbundet Akershus
28	Greiffe	Øystein	Diabetesforbundet Akershus
29	Holmen	Siv-Heidi	Diabetesforbundet Akershus
30	Kleppan	Eivind	Diabetesforbundet Akershus
			Oslo
31	Amdahl-Skorpen	Beate	Diabetesforbundet Barn og unge Oslo
32	Blomqvist	Kristin	Diabetesforbundet Barn og unge Oslo
33	Tofastrud	Kristin	Diabetesforbundet Barn og unge Oslo
34	Antonsen	Marit Susan	Diabetesforbundet Oslo Øst
35	Petre	Raluca	Diabetesforbundet Oslo Øst
36	Sparre	Tor	Diabetesforbundet Oslo Øst
37	Breistrand	Maria	Diabetesforbundet Oslo Vest
38	Kviserud	Anne Grethe	Diabetesforbundet Oslo Vest
39	Wessel	Magnhild	Diabetesforbundet Oslo Vest
40	Amundsen	Espen Høilund	Diabetesforbundet Oslo
41	Bjørkavåg	Ronny	Diabetesforbundet Oslo
42	Fagerland	Liv Østgård	Diabetesforbundet Oslo

43	Henne	Britt	Diabetesforbundet Oslo
44	Kvien	Britt Reidun	Diabetesforbundet Oslo
45	Legesse	Gebeyehu	Diabetesforbundet Oslo
46	Ljungbeck	Ronny	Diabetesforbundet Oslo
47	Lurås	Ellen	Diabetesforbundet Oslo
			Hedmark
48	Vestad	Turid	Diabetesforbundet Elverum
49	Sjåstad	May Irene Ødegård	Diabetesforbundet Hamar og omland
50	Høiby	Ingrid Elisabeth	Diabetesforbundet Odal
51	Berger	Grethe	Diabetesforbundet Hedmark
52	Rustad	Dorthe	Diabetesforbundet Solør
53	Østerhaug	Nils	Diabetesforbundet Ringsaker
54	Børslungen	Borgny	Diabetesforbundet Kongsvinger og Eidskog
55	Nyland	Eva	Diabetesforbundet Kongsvinger og Eidskog
56	Skaug	Astrid	Diabetesforbundet Nord-Østerdal
57	Børresen	Thor Birger	Diabetesforbundet Brumunddal
58	Brattbo	Tommy	Diabetesforbundet Hedmark
59	Breidal	Line Kristin	Diabetesforbundet Hedmark
60	Henriksen	Leif Håvard	Diabetesforbundet Hedmark
61	Lødemel	Marianne	Diabetesforbundet Hedmark
62	Nielsen	Reidun	Diabetesforbundet Hedmark
63	Sandmo	Lise	Diabetesforbundet Hedmark
			Oppland
64	Svenkerud	Marit	Diabetesforbundet Gjøvik/Toten
65	EGGE	Aud	Diabetesforbundet Hadeland
66	Dahl	Rolf Harald	Diabetesforbundet Lillehammer
67	Jensen	Kjell Eirik	Diabetesforbundet Valdres
68	Andreassen	Jorunn	Diabetesforbundet Oppland
69	Dahl	Aud Kristin	Diabetesforbundet Oppland
70	Dahle	Ole Petter	Diabetesforbundet Oppland
71	Dammen	Øyvind	Diabetesforbundet Oppland
72	Teslow	Aud	Diabetesforbundet Oppland
			Buskerud
73	Stokkenes	Sidsel	Diabetesforbundet Drammen og Omegn
74	Andreassen	Jan B.	Diabetesforbundet Øvre Numedal
75	Stensli	Ingeborg	Diabetesforbundet Ringerike
76	Nybakke	Anita	Diabetesforbundet Ringerike
77	Vatnebryn	Arve	Diabetesforbundet Sigdal og Krødsherad
78	Kristiansen	Kari	Diabetesforbundet Øvre Eiker
79	Korsvik	Jørgen	Diabetesforbundet Modum
80	Sæternes	Geir A.	Diabetesforbundet Hallingdal
81	Pettersen	Terje	Diabetesforbundet Lier
82	Vatnebryn	Marianne	Diabetesforbundet Buskerud
83	Bryntesen	Widar	Diabetesforbundet Buskerud
84	Holmstrøm	Peggy	Diabetesforbundet Buskerud
85	Jacobsen	Roar	Diabetesforbundet Buskerud
86	Karlsen	Terje	Diabetesforbundet Buskerud
87	Kværnstuen	May	Diabetesforbundet Buskerud

88	Perstølen	Elisabeth	Diabetesforbundet Buskerud
89	Rønning	Stig A.	Diabetesforbundet Buskerud
90	Slettemoen	Runa Brendbakken	Ungdiabetes Buskerud
91	Storholt	Ingar	Diabetesforbundet Buskerud
			Vestfold
92	Sandmo	Ann Kristin	Diabetesforbundet Barn og Unge Vestfold
93	Skog	Tor Øystein	Diabetesforbundet Sandefjord
94	Aronsen	Solfrid M.	Diabetesforbundet Larvik
95	Bjørkavåg	Ove Johan	Diabetesforbundet Horten og Nordre Vestfold
96	Rysst	Sigmund	Diabetesforbundet Tønsberg og omegn
97	Rysst	Karin Johannessen	Diabetesforbundet Tønsberg og omegn
98	Østbye	Elisabeth Solberg	Diabetesforbundet Stokke
99	Johansen	Elisabeth Eftedal	Diabetesforbundet Vestfold
100	Frogner	Ole Johan	Diabetesforbundet Vestfold
101	Hammergren	Veslemøy Stillvåg	Diabetesforbundet Vestfold
102	Østbye	Dagfinn	Diabetesforbundet Vestfold
			Telemark
103	Holth	Jorunn	Diabetesforbundet Grenland
104	Uberg	Helge	Diabetesforbundet Kragerø og omegn
105	Andreassen	Tor Egil	Diabetesforbundet Telemark
106	Kristensen	Torgunn Dalene	Diabetesforbundet Telemark
107	Langeland	May-Britt	Diabetesforbundet Telemark
108	Schelander	Kjell Arne	Diabetesforbundet Telemark
109	Stulen	Bjørn	Diabetesforbundet Telemark
			Aust- Agder
110	Stenersen	Hilde	Diabetesforbundet Aust-Agder
111	Våge	Torgils	Diabetesforbundet Aust-Agder
			Vest-Agder
112	Blom	Arne	Diabetesforbundet Kristiansand
113	Hansson	Sverre	Diabetesforbundet Kristiansand
114	Ueland	Kristian	Diabetesforbundet Kristiansand
115	Urdalen	Monica	Diabetesforbundet Kristiansand
116	Gaustad	Björg Voreland	Diabetesforbundet Vennesla
117	Stiland	Lena Olava	Diabetesforbundet Mandal og omegn
118	Domingos	Linn Camilla	Diabetesforbundet Vest Agder
119	Haugland	Kjell Tore	Diabetesforbundet Vest Agder
120	Aasen	Kirsten	Diabetesforbundet Vest Agder
121	Nystøl	Gaute Jakob	Diabetesforbundet Vest Agder
122	Tobiassen	Arne	Diabetesforbundet Vest Agder
123	Viggosson	Sigurður Vidar	Diabetesforbundet Vest Agder
			Rogaland
124	Larsen	Kai Edgar	Diabetesforbundet Dalane
125	Freim	Elin	Diabetesforbundet Haugesund og Omegn
126	Skarstad	Ståle	Diabetesforbundet Haugesund og Omegn
127	Foldøy	Terje	Diabetesforbundet Stavanger
128	Sønderland	Olav	Diabetesforbundet Stavanger

129	Grødeland	Hallgeir	Diabetesforbundet Jæren
130	Haaland	Rasmus Åke	Diabetesforbundet Jæren
131	Haaland	Rolf-Inge	Diabetesforbundet Jæren
132	Vikran	Kari Elise	Diabetesforbundet Jæren
133	Auestad	Marit Karin	Diabetesforbundet Strand, Forsand og Hjelmeland
134	Johnsen	Brit	Diabetesforbundet Sandnes, Gjesdal og Sola
135	Malmin	Else Marie	Diabetesforbundet Sandnes, Gjesdal og Sola
136	Stokka	Alvhild	Diabetesforbundet Sandnes, Gjesdal og Sola
137	Vigrestad	Monica	Diabetesforbundet Sandnes, Gjesdal og Sola
138	Haaland	Oddvar	Diabetesforbundet Rogaland
139	Mølstre	Sigrid	Diabetesforbundet Rogaland
140	Olsen	May Helen	Diabetesforbundet Rogaland
141	Persett	Ingunn Bodil	Diabetesforbundet Rogaland
			Hordaland
142	Sjurstræ	Bjarne	Diabetesforbundet Indre Hardanger
143	Jensen	Kristin	Diabetesforbundet Indre Hardanger
144	Tysseland	Anja	Diabetesforbundet Midthordland
145	Steinset	Arne	Diabetesforbundet Hordaland
146	Aksnes	Bente Merkesvik	Diabetesforbundet Hordaland
147	Bauge	Erik	Diabetesforbundet Hordaland
148	Djupevåg	Anna Ingeborg	Diabetesforbundet Hordaland
149	Eide	Karoline	Diabetesforbundet Hordaland
150	Ervik	Elisabeth	Diabetesforbundet Hordaland
151	Hammer	Jannhild	Diabetesforbundet Hordaland
152	Karlsen	Siv Mjåseth	Diabetesforbundet Hordaland
153	Myrtvedt	Inger	Diabetesforbundet Hordaland
154	Sannes	Bente Margrethe	Diabetesforbundet Hordaland
155	Skråmestø	Øyvind	Diabetesforbundet Hordaland
156	Strømø	Øystein	Diabetesforbundet Hordaland
157	Utkilen	Astri	Diabetesforbundet Hordaland
158	Vestby	Karen	Diabetesforbundet Hordaland
			Sogn og Fjordane
159	Myren	Vidar	Diabetesforbundet Høyanger og omegn
160	Kjerstad	Anita	Diabetesforbundet Sogn og Fjordane
161	Skartun	Annfrid	Diabetesforbundet Sogn og Fjordane
			Møre og Romsdal
162	Roksvåg	Cecilie	Diabetesforbundet Kristiansund og omegn
163	Gehse	Venche Irene	Diabetesforbundet Molde og omegn
164	Østrem	Anders	Diabetesforbundet Ålesund og omegn
165	Wærøy	Frode	Diabetesforbundet Sykkylven og Stranda
166	Bortne	Marit Davidsen	Diabetesforbundet Møre og Romsdal
167	Hoem	Arne	Diabetesforbundet Møre og Romsdal
168	Høyemsvoll	Martin	Diabetesforbundet Møre og Romsdal
169	Iversen	Anton	Diabetesforbundet Møre og Romsdal
170	Kvalsvik	Magne	Diabetesforbundet Møre og Romsdal
171	Lura	Oddvar	Diabetesforbundet Møre og Romsdal
172	Mork	Roger	Diabetesforbundet Møre og Romsdal
173	Thoresen	Synøve	Diabetesforbundet Møre og Romsdal

174	Rørhus	Inge Jostein	Diabetesforbundet Møre og Romsdal
			Sør-Trøndelag
239	Berg	Gunnar	Diabetesforbundet Holtålen, Os og Røros
175	Hyllmark	Sissel	Diabetesforbundet Trondheim og omegn
176	Kattem	Per	Diabetesforbundet Midtre Sør-Trøndelag
177	Dyrendahl	Per Jonny	Diabetesforbundet Hitra-Frøya og Fjellværøy
178	Lillemo	Helge	Diabetesforbundet Rissa/Leksvik
179	Brun-Blåbærvik	Gry	Diabetesforbundet Sør-Trøndelag
180	Grøstad	Jeanette	Diabetesforbundet Sør-Trøndelag
181	Lindgjerdet	Sissel	Diabetesforbundet Sør-Trøndelag
182	Okpe	Bonny	Diabetesforbundet Sør-Trøndelag
183	Olavsbråten	Heidi	Diabetesforbundet Sør-Trøndelag
184	Torseth	Rigmor	Diabetesforbundet Sør-Trøndelag
185	Utseth	Kristin Lyngstad	Diabetesforbundet Sør-Trøndelag
186	Utseth	Nils	Diabetesforbundet Sør-Trøndelag
			Nord-Trøndelag
187	Hjelde	Inger Grete	Diabetesforbundet Verdal
188	Lyngstad	Margrete	Diabetesforbundet Namsos og omegn
189	Husby	Åge	Diabetesforbundet Ytre Namdal
190	Husby	Jostein	Diabetesforbundet Stjørdal og Omegn
191	Solheim	Johan	Diabetesforbundet Steinkjer og omegn
192	Haugberg	Øivind	Diabetesforbundet Levanger og omegn
193	Haugan	Emilie	Ungdiabetes Nord-Trøndelag
194	Elstad	Asbjørn	Diabetesforbundet Nord-Trøndelag
195	Haugan	Lars Tore	Diabetesforbundet Nord-Trøndelag
196	Haugdahl	Brit S	Diabetesforbundet Nord-Trøndelag
197	Kvarving	Steinulf	Diabetesforbundet Nord-Trøndelag
198	Svendgård	Thomas	Diabetesforbundet Nord-Trøndelag
199	Walø	Grete	Diabetesforbundet Nord-Trøndelag
			Nordland
200	Bråten	Bjørn-Ivar	Diabetesforbundet Bodø og omegn
201	Bolle	Wenche	Diabetesforbundet Narvik og omegn
202	Sandvær	Geir Harald	Diabetesforbundet Rana
203	Hagan	Anja	Diabetesforbundet Vesterålen
204	Snapa	Johnny	Diabetesforbundet Sør-Helgeland
205	Pettersen	Grete	Diabetesforbundet Lødingen og Omegn
206	Sjøhaug	Mariann	Diabetesforbundet Vest-Lofoten
207	Navjord	Anita	Diabetesforbundet Indre Salten
208	Forsland	Gunnhild	Diabetesforbundet Nesna, Lurøy og Træna
209	Nordnes	Astri	Diabetesforbundet Nord-Salten
210	Elvenes	Stein	Diabetesforbundet Nordland
211	Frostad	Hilde	Diabetesforbundet Nordland
212	Gundersen	Greta	Diabetesforbundet Nordland
213	Hartviksen	Knut Georg	Diabetesforbundet Nordland
214	Jensen	Svein Asgeir	Diabetesforbundet Nordland
215	Kvalvik	May Britt K.	Diabetesforbundet Nordland
216	Moe	Martin	Diabetesforbundet Nordland
217	Skillingstad	Eva	Diabetesforbundet Nordland

218	Sundsford	Renate	Ungdiabetes Nordland
			Troms
219	Høydahl	Astrid	Diabetesforbundet Harstad og omland
220	Myrland	Ole-Reidar	Diabetesforbundet Tromsø og omland
221	Nilsen	Ture	Diabetesforbundet Nord-Troms
222	Andreassen	Alfred	Diabetesforbundet Balsfjord og Malangen
223	Johnsen	May	Diabetesforbundet Indre Sør-Troms
224	Hansen	Kjell Jarle	Diabetesforbundet Lenvik og Senja
225	Josefsen	Bjarne	Diabetesforbundet Troms
226	Løkken	Asgeir	Diabetesforbundet Troms
227	Karlsen	Elin	Diabetesforbundet Troms
228	Pedersen	Solfrid	Diabetesforbundet Troms
229	Ursin	Eva	Diabetesforbundet Troms
			Finmark
230	Suhr	Renate	Diabetesforbundet Alta
231	Figenschau	Karin	Diabetesforbundet Sør-Varanger
232	Jordbru	Lisbeth	Diabetesforbundet Sør-Varanger
233	Sakshaug	Ulla-Britt	Diabetesforbundet Porsanger og Karasjøk
234	Riesto	Kirsti	Diabetesforbundet Tana og Varanger
235	Hapalahti	Lars J.	Diabetesforbundet Finnmark
236	Johansen	Eva Marie	Diabetesforbundet Finnmark
237	Leonardsen	Bjørnar	Diabetesforbundet Finnmark
238	Nilsen	Mia Marie	Diabetesforbundet Finnmark
			Andre
250	Banne	Beate	Sentralstyret
251	Blom	Siri Ødegaard	Sentralstyret
252	Hepsø	Marlon	Sentralstyret
253	Nordahl	Hege	Sentralstyret
254	Reitan	Ronni	Sentralstyret
255	Rystad	Ida Trældal	Sentralstyret
256	Sandmo	Morten	Sentralstyret
257	Skille	Nina	Sentralstyret
258	Ur	Sverre	Sentralstyret
259	Hjelseth	Truls	Ungdiabetes nasjonalt
260	Lyslid	Martine Hemstad	Ungdiabetes nasjonalt
261	Olsson	Vilde	Ungdiabetes nasjonalt
262	Sandmo	Bjørn Peter	Ungdiabetes nasjonalt
263	Strand	Even André Olsen	Ungdiabetes nasjonalt
264	Sundli	Julie	Ungdiabetes nasjonalt
265	Hansen	Nina Bruun	Valgkomiteen
266	Jansen	Vidar	Valgkomiteen
267	Melleby	Arild	Valgkomiteen
268	Granlund	Linda	Møteleder
269	Dreyer	Kjetil	Møteleder
270	Eriksen	Øystein	Kontrollkomite
271	Svedjan	Solveig	Kontrollkomite
272	Jenssen	Trond Geir	Medisinsk medarbeider
273	Allgot	Bjørnar	Sekretariat

274	Hansen	Petter Kvernstad	Sekretariat
			Observatører
280	Hansvik	Monika	Diabetesforbundet Ytre Namdal
281	Tobiassen	Torill Ro	Diabetesforbundet Vest Agder
282	Vaeng	Tove	Diabetesforbundet Lier
283	Kristiansen	Heidi	Diabetesforbundet Vest-Lofoten
284	Drange	Anne Veronica	Diabetesforbundet Kristiansand
285	Kaarikstad	Grethe	Diabetesforbundet Kristiansand
286	Strædet	Liv	Diabetesforbundet Kristiansand
287	Lien	Inger Marit	Diabetesforbundet Øvre Eiker
288	Berger	Alice Theresia	Diabetesforbundet Fredrikstad og omegn
289	Johnsen	Diana	Diabetesforbundet Nordland
290	Westnes	Anette Corneliussen	Diabetesforbundet Vest-Agder
			Gjester
291	Aalstad	Jan- Robert	Gullnål med diamant
292	Liavaag	Anne Mette	Gullnål med diamant
293	Børke	Sindre	Æresmedlem
294	Jervell	Jak	Æresmedlem
295	Haugen	Jon Richard	Nasjonalforeningen for folkehelsen
296	Melheim	John Normann	LHL
297	Hautakoski	Elina	Finnish Diabetes Association
298	Korkki	Reetta	Finnish Diabetes Association
299	Löndahl	Fredrik	Diabetesförbundet Sverige
300	Schultz	Truels	Diabetesforeningen Damark
301	Gjevre	Erlend	Gjest
302	Haugen	Lise	Ledsager
303	Lura	Polly	Ledsager
304	Skille	Wilde	Ledsager
306	Hagen	Hans	Revisor
308	Arntzen	Tone	Sekretariat
309	Ayub	Shaista	Sekretariat
310	Einstad	Knut Jarle	Sekretariat
311	Frenningsmoen	Linn Elise	Sekretariat
313	Hansen	Kathrine Hestø	Sekretariat
314	Henriksen	Heidi Torunn	Sekretariat
315	Karstensen	Camilla Marie	Sekretariat
316	Lande	Marianne	Sekretariat
317	Wendelboe	Cecilie Lindvall	Sekretariat
318	Markham	Linda	Sekretariat
319	Spilling	Turid Gjerde	Sekretariat
320	Strømnes	Gro Hermansen	Sekretariat
321	Øygaard	Kristin	Sekretariat
322	Allgot	Lotte Haugen	Toastmaster
323	Skille	Hanne	Toastmaster

Vedlegg 3 Hilsninger under landsmøtet og hyllest av hverdagshelter:

Våre utenlandske venner har ordet:

Korkki Reetta, Finland
Löndahl Fredrik, Sverige
Schultz Truels, Danmark

Hilsen fra Landsforeningen for hjerte- og lungesyke:

Melheim John Normann, forbundsleder

Hilsen fra Nasjonalforeningen for folkehelse:

Haugen Jon Richard, assisterende generalsekretær

Hilsen fra Ekstrastiftelsen:

Hans Christian Lillehagen, generalsekretær

Hilsen fra æresmedlemmene Jak Jervell og Sindre Børke

Hverdagshelter

Unni Kleppan, Diabetesforbundet Follo
May Kvernstuen, Diabetesforbundet Buskerud
Elisabeth Østbye, Diabetesforbundet Vestfold
Dagfinn Østbye, Diabetesforbundet Vestfold
Wenche Bolle, Diabetesforbundet Nordland

PROTOKOLL FRA LANDSMØTET 2015

Vedlagte protokoll er nøye gjennomgått og godkjent som protokoll fra landsmøtet.

To stemmeberettigede:

<u>elstein</u>	<u>6/1-16</u>	<u>ASKØY</u>	<u>5/1-16</u>
Sted:	Dato:	Sted:	Dato:
<u>Jorunn S. Lornøve</u>		<u>Øyvind Skråmestø</u>	
Jorunn Synnøve Lornøve		Øyvind Skråmestø	

Møteledere:

<u>Linda Granlund</u>	<u>Kjetil Øreyer</u>
Linda Granlund	Kjetil Øreyer

Møtesekretærer:

<u>Shaista Ayub</u>	<u>Heidi T. Henriksen</u>
Shaista Ayub	Heidi T. Henriksen
<u>Linn Ellse Frenningsmoen</u>	
Linn Ellse Frenningsmoen	